

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

**Ekonomické vztahy České republiky a Spolkové republiky
Německo**

**Economic relations of the Czech Republic and Federal Republic
of Germany**

Kateřina Bokrová

Cheb 2012

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Ekonomické vztahy České republiky a Spolkové republiky Německo“

vypracovala samostatně pod dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Chebu, dne 3. května 2012

.....
podpis autora

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí mé bakalářské práce Ing. Haně Kunešové za čas a cenné rady, které mi věnovala při zpracování této práce.

Obsah

Úvod.....	6
1 Obecná charakteristika mezinárodních ekonomických vztahů.....	8
1.1 Základní formy mezinárodních ekonomických vztahů.....	9
1.1.1 Pohyb zboží.....	9
1.1.2 Pohyb služeb.....	14
1.1.3 Pohyb kapitálu.....	18
1.1.4 Pohyb vědecko-technických znalostí.....	19
1.1.5 Pohyb pracovních sil.....	20
2 Charakteristika zemí z ekonomického hlediska.....	22
2.1 Ekonomická charakteristika České republiky.....	22
2.2 Ekonomická charakteristika Spolkové republiky Německo.....	25
3 Obchodní vztahy mezi ČR a SRN.....	31
3.1 Právní úprava obchodní a ekonomické spolupráce.....	31
3.2 Česko-německý obchod se zbožím.....	34
3.3 Komoditní struktura.....	37
3.4 Česko-německý obchod se službami.....	40
4 Faktory ovlivňující obchod mezi ČR a SRN.....	42
4.1 Pozitivní faktory.....	42
4.2 Negativní faktor.....	46
5 Možnosti dalšího rozvoje obchodu ČR a SRN.....	47
6 Závěr.....	50
Seznam tabulek.....	52
Seznam použitých zkratk.....	53
Seznam použitých zdrojů.....	54
Seznam příloh.....	59

Úvod

Tato práce vznikla z mého zájmu o ekonomické vztahy mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo. Protože bydlím v příhraniční oblasti a je mi blízká kultura i mezilidské vztahy ve Spolkové republice Německo, rozhodla jsem se v této práci na tuto zemi zaměřit.

Základem ekonomických vztahů a aktivit lidí je podnikatelská činnost, která vytváří mimo jiné zboží a služby. V posledních letech je stále patrnější skutečnost, že jednotlivé země se snaží pomocí vzájemné spolupráce dosáhnout v mezinárodně ekonomických vztazích většího efektu. Lze říci, že v dnešní době v důsledku odstraňování obchodních bariér a otevřenosti ekonomiky má spotřebitel možnost většího výběru zboží. Přesycenost trhů zbožím a službami na domácím trhu nutí výrobce navazovat nové ekonomické vztahy v zahraničí a měnit své marketingové strategie. Navazují nové ekonomické vztahy, které se vzájemně propojují, spojují, vznikají nové smlouvy, padají tržní omezení a bariéry.

Cílem mé bakalářské práce je zhodnotit obchodní vztahy mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo. Na základě dostupných podkladů vyhodnotit česko-německý obchod se zbožím, službami a jeho komoditní strukturu. Uvést faktory, které ovlivňují vzájemný obchod ČR a SRN. Následně pak zhodnotit možnosti dalšího rozvoje obchodu ČR a SRN.

Práce je rozdělena do 5 základních kapitol. V první kapitole jsem se zaměřila na obecnou charakteristiku základních forem mezinárodních ekonomických vztahů. Charakterizovala jsem pohyb zboží, pohyb služeb, pohyb kapitálu, pohyb vědeckotechnických znalostí a pohyb pracovních sil. Nejvíce prostoru jsem věnovala rozboru pohybu zboží a služeb.

Druhá kapitola obsahuje ekonomickou charakteristiku obou zemí, jejich makroekonomické ukazatele, strukturu a ekonomický vývoj v posledních letech. Závěr této kapitoly je věnován zahraničnímu obchodu dané země.

Třetí kapitola bakalářské práce se zabývá obchodní a ekonomickou spoluprací ČR a SRN, jejich smluvní základnou a komoditní strukturou vzájemného obchodu. Na tuto kapitolu navazuje poslední část, která uvádí faktory ovlivňující vzájemnou obchodní výměnu. Dále se pak zabývám možným budoucím vývojem v této oblasti.

V práci jsem využívala zejména údaje z Českého statistického úřadu a oficiálního portálu pro podnikání BusinessInfo.

Problémy, se kterými jsem se setkala, jsou nedostupnost aktuálních dat a to, že údaje, které zveřejňuje Český statistický úřad, se během roku mírně liší. Rozdílnosti jsou dány upřesněním a zveřejněním dat v jednotlivých měsících. Při zpracování jsem také používala odbornou literaturu, která se týká tohoto tématu.

1 Obecná charakteristika mezinárodních ekonomických vztahů

Mezinárodní ekonomické vztahy tvoří komplex nejrůznějších ekonomických vztahů a vazeb mezi zeměmi. Již od 90. let 20. století se uskutečňovaly zhruba mezi 215 zeměmi, jak uvádí Cihelková ve své knize. Probíhají však za velmi různorodých podmínek. Světová ekonomika není stejnorodý celek, ale polycentrická soustava, složená z různých relativně výrobně uzavřených a ekonomicky samostatných státních celků. Život ve světové ekonomice probíhá s velkými rozdíly v technické, ekonomické a kulturní úrovni a také ve velikosti a síle jednotlivých státních útvarů. (Cihelková a kol., 2005)

„ Historie vnějších ekonomických vztahů – mezinárodní ekonomické spolupráce, mezinárodní dělby práce – je stejně dlouhá jako historie státu či jeho politickoekonomického uspořádání. Historicky nejvýznamnější součástí vnějších ekonomických vztahů je zahraniční obchod, který je dodnes dominující součástí mezinárodní dělby práce většiny zemí světa. Čím je země ekonomicky vyspělejší, tím je mozaika jejích vnějších ekonomických vztahů pestřejší.“ (Svatoš a kol., 2009, s. 15)

Jestliže hodnotíme vnější ekonomické vztahy každé země, používáme k tomu hned několik hledisek. Těmito hledisky jsou efektivnost, proporcionalita a demonstrativní efekt. Efektivnost je snaha soustředit se na výrobky v exportní politice, které nám zajistí maximální úspory společenské práce. Výzkum, vývoj a propagace jsou zaměřeny na tyto produkty. Proporcionalita znamená pokrývat potřebu domácí průmyslové výroby z vlastních surovinových zdrojů. Demonstrativní efekt je demonstrací světového technického, designového a módního trendu, který podporuje společenský a ekonomický pokrok.

Stabilita vztahů zemí je ovlivněna hospodářskou provázaností dvou nebo více zemí. Význam zahraničního obchodu spočívá také v podpoře mírové spolupráce, přispívá k růstu vzdělanosti. Lidé se vzdělávají, učí se novým jazykům, studují technické novinky a poznávají národní kulturní specifika ostatních zemí. (Svatoš a kol., 2009)

1.1 Základní formy mezinárodních ekonomických vztahů

Mezi základní formy mezinárodních ekonomických vztahů patří pohyb zboží, pohyb služeb, pohyb kapitálu, pohyb pracovních sil a pohyb vědecko-technických znalostí. Pohyb zboží a pohyb služeb má formu mezinárodní směny produkce. Ta souvisí se spotřebou a uskutečňuje se na trzích finální produkce. Druhou formou je mezinárodní směna výrobních faktorů. Tam patří pohyb kapitálu, pohyb osob (pracovních sil), pohyb vědecko-technických znalostí a souvisí s výrobou.

1.1.1 Pohyb zboží

Pohyb zboží je považován za nejstarší formu mezinárodních ekonomických vztahů. Tím, že se propojují národní ekonomiky, dochází k jejich vzájemné závislosti a tento fakt následovně podporuje ekonomický růst jednotlivých zemí. V současné době lze považovat pohyb zboží za hlavní motor většiny ekonomik světa. Objem zahraničního obchodu během posledních let stále roste. Příčin můžeme nalézt několik, například globalizace. Stále se zvětšující obchod se zbožím vedl k tomu, že vzniká mezinárodní a světový obchod. (Cihelková a kol., 2005)

Mezinárodní obchod (MO) vznikl z několika různých důvodů. Mezi hlavní důvody vzniku mezinárodního obchodu patří odlišnosti výrobních podmínek. To je dáno rozdílnou polohou státu, každá země je odlišně vybavena přírodními zdroji a leží v jiných klimatických a geografických podmínkách. Rozdíl nalezneme také v jiné úrovni a kvalitě lidských zdrojů. Každá země disponuje jinými přírodními zdroji, na které dále navazuje specifický zpracovatelský, výrobní a spotřebitelský průmysl. Některé státy nemají dostatek určitých výrobků, surovin, proto je musí dovážet ze zahraničí. Mohou ale nastat i případy, kdy má stát naopak přebytek své vlastní produkce nebo surovin a je ochoten ho prodávat do zahraničí. Další rozdíl je v tom, že zboží vyrobené někde, vyrobíme s jinými náklady jinde. Toto se týká především přemístování výroby z vyspělých států do zemí BCC (Best Cost Country), kde jsou jednotkové výrobní náklady minimální oproti vyspělým státům. Dalším faktorem, který podporuje rozvoj MO, jsou úspory v rozsahu. Je to situace, kdy výrobce může rozšířením objemu výroby dosáhnout vyššího zisku, protože při stále vyšším objemu výroby je výrobce schopen snižovat průměrné náklady. Ale malý národní trh může bránit dalšímu rozšíření produkce, proto firma začne vyvážet do zahraničí. Dalším důvodem vzniku mezinárodního obchodu jsou rozdíly ve spotřebitelském vkusu. Obyvatelé jednotlivých

států mají odlišné preference ve spotřebě. Země vstupují do obchodních vztahů, protože se liší jejich spotřebitelský vkus. Obliba určitého typu zboží je v různých zemích rozdílná. Mezi další důvod patří realizace absolutní a komparativní výhody plynoucí z mezinárodního obchodu pro danou zemi. (Cihelková a kol., 2005)

Absolutní výhody jsou rozdíly ve výrobních podmínkách jednotlivých zemí. Je to schopnost jedné země vyrábět určité zboží levněji než země druhá, což vede ke specializaci na tuto produkci a k následnému zapojení do zahraničního obchodu. Každá země se specializuje na výrobu zboží, které vyrábí nejefektivněji, u nějž má nízké výrobní náklady, a naopak bude dovážet zboží, které by sama vyráběla s vysokými náklady. Výsledkem specializace je růst celkového produktu. (Kunešová a kol., 2005)

„Princip komparativní výhody znamená, že spolu mohou výhodně obchodovat i dvě země (A a B), z nichž jedna (B) vyrábí všechny své produkty s vyššími náklady než země (A). Vzájemný obchod přináší výhody nejenom zemi B, ale přináší výhody i zemi A, která všechnu svoji produkci vyrábí levněji než země B. Je tomu tak v případě, pokud se země A specializuje na výrobu statku, u něhož je její komparativní výhoda vyšší, a země B na výrobu statku, u něhož je její komparativní nevýhoda nižší.“ (Kunešová a kol., 2005, s. 44)

Ekonomické důvody pro mezinárodní obchod existují i tehdy, má-li jedna země absolutní výhodu při výrobě obou statků (všech), jestliže se obě země specializují na výrobu toho statku, který je pro ni relativně levnější. Je zřejmé, že budou-li spolu země za těchto podmínek obchodovat, budou mít k dispozici větší množství statků, než kdyby je každá země vyráběla samostatně.

Mezi základní vývojové tendence patří růst objemu zahraničního obchodu. A to jak objemu dováženého zboží, tak i vyváženího. Toto vše má za následek růst podílu světového produktu, který prochází mezinárodní směnou, a s tím spojený nárůst světových cen. Mění se komoditní struktura na výrobky zpracovatelského průmyslu. Dochází k trvalým změnám z hlediska kontinentů, skupin zemí a jednotlivých zemí. (Cihelková a kol., 2005)

Obchod se zbožím se dělí na obchod s primární produkcí (Obchod s produkty agrárního charakteru, obchod s palivy a nerostnými surovinami) a na obchod se zpracovatelskými produkty (obchod se zpracovanými nerostnými surovinami, obchod s produkty

chemického průmyslu, obchod s textilem a oděvy, obchod s průmyslovými produkty, stroji a dopravními prostředky, obchod s polotovary). (Svatoš a kol., 2009)

Mezinárodní pohyb zboží se uskutečňuje prostřednictvím světového trhu. Světový trh je oběh světového hospodářství propojující peněžní vztahy, jednotlivé národní celky a jejich trhy. Světový trh se datuje od 19. století. S jeho vznikem se urychlila směna zboží v mezinárodním měřítku.

Tento trh můžeme zkoumat ze dvou hledisek:

- z hlediska skladby zboží (komoditního)
- z hlediska územního (teritoriálního)

Z komoditního hlediska zkoumáme, jaké druhy zboží jsou na světovém trhu předmětem obchodu. Tato struktura je ovlivněna stupněm rozvoje výrobních sil, rozsahem mezinárodní dělby práce atd.

Z teritoriálního hlediska vznikl nejdříve místní trh. Místní trh chápeme jako souhrn koupí a prodejů na určitém místě. Vyšším stupněm je vnitřní (národní) trh, který vzniká spojením několika místních trhů v rámci národního hospodářství daného státu a představuje souhrn koupí a prodejů uskutečňovaných jednotlivými místními trhy. Vznik vnitřního národního trhu znamená oddělení jednotlivých místních trhů a odstraňování překážek. Spojením těchto národních trhů několika zemí v dané oblasti vzniká trh regionální. Světový trh se charakterizuje jako souhrn prodejů a koupí mezi obchodními partnery všech zemí světa za určité období. (Kunešová a kol., 2005)

Světový obchod ovlivňuje světové ceny, ty působí na ekonomický růst jednotlivých zemí přeléváním kapitálu. Světové ceny se mění vlivem poptávky a nabídky. Nadnárodní společnosti do nich promítají i vlivy neekonomické, to může vyústit v politickém napětí, ve vojenských konfliktech. (Cihelková a kol., 2005)

Aby úroveň individuální tržní ceny mohla být považována za blízkou úroveň ceny světové, musí ceny obchodů splňovat hlavně tyto podmínky:

- *„vznikat na trzích, kde se soustřeďuje podstatná část mezinárodní nabídky a poptávky týkající se daného zboží*
- *být dohodnuté s rozhodující konkurencí a týkat se významného objemu obchodu*
- *musí být vyjádřené ve směnitelných měnách“* (Kunešová a kol., 2005, s. 48)

Pro mezinárodní obchod je důležitým pojmem měnový kurz. Měnový kurz je poměr mezi hodnotami různých peněžních jednotek neboli poměr, v jakém se jednotlivé měny mezi sebou směňují. Právě mezinárodní obchod zapříčinil vznik měnových kurzů.

(Cihelková a kol., 2008)

Mezi ukazatele, které lze použít k charakteristice zahraničního obchodu patří obrat zahraničního obchodu, obchodní bilance zahraničního obchodu a platební bilance zahraničního obchodu. *„Zahraniční obchod má dvě stránky, a to dovoz a vývoz. Součet dovozu a vývozu je obchodní obrat, rozdíl dovozu a vývozu se nazývá obchodní bilance. Obchodní bilance je aktivní, přesahuje-li hodnota vývozu hodnotu dovozu, v opačném případě je pasivní.“* (Fialová, 2004, s. 184) Platební bilance zahraničního obchodu zachycuje vztah mezi peněžními příjmy ze zahraničí a peněžními výdaji do zahraničí.

V níže uvedené tabulce je výběr předních vývozců a dovozců světového obchodu se zbožím.

Tab. č. 1: Přední vývozcí a dovozci světového obchodu se zbožím v roce 2010

Vývozcí	Hodnota (v mld. \$)	Podíl (%)	Dovozci	Hodnota (v mld. \$)	Podíl (%)
Čína	1578	10,4	USA	1969	12,8
USA	1278	8,4	Čína	1395	9,1
Spol. r. Německo	1269	8,3	Spol. r. Německo	1067	6,9
Japonsko	770	5,1	Japonsko	694	4,5
Nizozemsko	573	3,8	Francie	606	3,9
Francie	521	3,4	V. Británie	560	3,6
Korea	466	3,1	Nizozemsko	517	3,4
Itálie	448	2,9	Itálie	484	3,1
Belgie	412	2,7	Hong Kong	442	2,9
V. Británie	406	2,7	Korea	425	2,8
Hong Kong	401	2,6	Kanada	402	2,6
Rusko	400	2,6	Belgie	390	2,5
Kanada	388	2,5	Indie	327	2,1
Singapur	352	2,3	Španělsko	314	2,0
Mexiko	298	2,0	Singapur	311	2,0
Taipei	275	1,8	Mexiko	311	2,0
Saúdská Arábie	250	1,6	Taipei	251	1,6
Španělsko	246	1,6	Rusko	249	1,6
Spojené arabské emiráty	220	1,4	Rakousko	202	1,3
Indie	220	1,4	Brazílie	191	1,2

Zdroj: WTO, 2011, vlastní zpracování

Z tabulky je zřejmé, že Čína ve vývozu ve světovém obchodu se zbožím v roce 2010 zaujímá první místo s 1578 mld. \$ a v dovozu s 1395 mld. \$ je na místě druhém. USA je ve vývozu s 1278 mld. \$ na druhém místě a v dovozu s 1969 mld. \$ zaujímá první pozici. Spolková republika Německo je ve vývozu s 1269 mld. \$ a v dovozu s 1067 mld. \$ na třetím místě.

Dynamika mezinárodního obchodu a rostoucí otevřenost národních ekonomik má řadu výhod, ale také nevýhod. „*Otevřenost ekonomiky se zpravidla zužuje na míru zapojení do mezinárodního obchodu a vyjadřuje se jako poměr zahraničního obchodu vůči hrubému domácímu produktu*“. (Fialová, 2004, s. 125) Zvyšování míry otevřenosti může pro jednotlivé země znamenat příliv zahraničních investic a jednodušší integraci země do mezinárodních struktur. Ale větší míra otevřenosti ekonomik představuje riziko vyšší citlivosti země vůči vnějším negativním vlivům.

Proti otevřenosti ekonomiky vůči světu stojí tzv. protekcionismus. Protekcionismus neboli ochranářství je koncepcí obchodní politiky, která omezováním zahraničního obchodu chrání vnitřní trh před konkurencí ze zahraničí, podporuje vlastní výroby a také zachovává národní tradice určité výroby. Protekcionismus má několik forem. První formou jsou cla, jedná se o přírážky k ceně dováženého zboží. Clo zvyšuje cenu dovážených produktů, a tak snižuje poptávku spotřebitelů toto zboží nakupovat. Další formou protekcionismu jsou dovozní kvóty, které omezují množství dovážených produktů. Existují také mimocelní bariéry, např. zdravotní, jakostní certifikáty, hygienické normy apod. V současné době se rozvíjí multilaterální dohody a protekcionismus ve vyspělém světě ztrácí na významu. (Mankiw, 2000)

1.1.2 Pohyb služeb

Vývoz a dovoz služeb hraje důležitou roli při internalizaci hospodářského života. Tato forma mezinárodních ekonomických vztahů se označuje pojmem tzv. neviditelný export. Rozdíl oproti zboží je v tom, že služba je nehmotného charakteru, kdežto zboží hmotného. „*Podle ustanovení Mezinárodního měnového fondu jsou služby definovány jako nehmotné ekonomické výstupky, respektive činnosti, které bývají vytvořeny, připraveny a užity současně. Vývoz služeb představuje příjmy dané země za služby poskytnuté nerezidentům, dovoz představuje výdaje za služby poskytnuté nerezidenty.*“ (Kubišta a kol., 2009, s. 121) Služby jsou dále neviditelné, neskladovatelné a mají určitou výhodu v tom, že nepodléhají zkáze. Tvorba služeb je neoddelitelná od jejich

spotřeby. Je třeba ale podotknout, že ne všechny služby lze považovat za nehmotné. Mohou být i hmotnostní, viditelné a nebo skladovatelné. Může to být například divadelní představení, což je služba, ale my ji vidíme, a nebo zpráva na záznamníku, která se dá skladovat. Služby můžeme klasifikovat do různých skupin.

Cihelková a kol. (2005) člení služby na:

- služby distribuce (doprava, skladování, komunikace atd.)
- služby výrobní (bankovníctví, finance, účetnictví atd.)
- služby sociální (zdravotnictví, školství, poštovní služby atd.)
- služby osobní (opravy, hotely, restaurace atd.)

V mezinárodní sféře se používá kritérium nezbytné blízkosti dodavatelů či výrobců služeb a jejich spotřebitelů do čtyř skupin:

- produkce a spotřeba služeb nejsou místně a časově shodné (pohyb přes hranice)
- výrobce služeb zůstává na místě, spotřebitel se přemísťuje (turistika)
- výrobce služeb mění lokalitu, spotřebitel zůstává na místě (přesun pracovních sil do jiných zemí)
- výrobce i spotřebitel mění místo svého působení (turista v hotelu řízeném z jiné země)

Informace o pohybu zboží a služeb můžeme čerpat z platební bilance země, respektive z jejího běžného účtu. Zde se pohyb služeb dělí na dovoz a vývoz a dále na faktorové a nefaktorové služby. Faktorové služby jsou například úroky z kapitálu zapůjčeného do zahraničí, zisky ze zahraničních investic, renta z majetku v zahraničí, honoráře a poplatky za uměleckou a literární činnost prováděnou v zahraničí a pracovní důchody z vývozu pracovních sil do zahraničí. Obecně lze říci, že jsou to důchody, které se získají v zahraničí vývozem výrobních faktorů. Do nefaktorových služeb patří například lodní doprava, další druhy dopravy, cestování, oficiální služby a ostatní soukromé služby. (Cihelková a kol., 2005)

V mezinárodním obchodu jsou důležité služby, které souvisejí s obchodními operacemi. Jsou to především mezinárodní doprava, pojišťovnictví, skladování a bankovní operace.

Mezinárodní doprava – hlavně letecká a automobilová prudce vzrůstá. Její využívání má ekologické dopady, proto se mnozí snaží preferovat železniční dopravu. Významně vzrůstá také úloha logistiky. To znamená vypracování postupu, jak ve správném čase

dodat zboží z jednoho místa do druhého bezpečně, ekonomicky a v požadovaném čase, obojí musí být výhodné pro prodávajícího i kupujícího.

Pojišťovnictví je odvětví se silnou konkurencí, při vývozu je pojišťovnictví velmi důležité, zejména s ekonomicky slabšími partnery, s chudými zeměmi nebo se zeměmi ve válečném konfliktu. Úlohu hraje i zvýšená ochrana osob v souvislosti s přepravou.

V mezinárodním skladování je viditelná snaha co nejkratší dobu ponechávat zboží ve skladech. Nesplnění dodací podmínky může vést až k odstoupení od obchodní smlouvy.

Bankovní operace jsou základními obchodními službami, vedou k uzavírání mezinárodních dohod o podmínkách rizik a úvěrů, které vyplývají z dohody OECD. Rozvoj mezinárodního obchodu vede k jejich zlepšování – urychlení platební techniky, snižování nákladů. (Svatoš a kol., 2009)

Vyspělost ekonomiky poznáme podle vysokého podílu služeb na tvorbě hrubého domácího produktu. Je stále více věnována pozornost právě rozvoji pohybu služeb v mezinárodním obchodu. Tímto rozvojem se zabývají především dvě národní instituce, a to UNCTAD (United Nation Conference on Trade and Development – Konference OSN o obchodu a rozvoji) a WTO (dříve GATT nyní WTO - World Trade Organization - Světová obchodní organizace). Mezi jejich hlavní aktivity patří snaha zmírnit omezující překážky v obchodu. (Kubišta a kol., 2009)

V tabulce je uveden výběr předních vývozců a dovozců ve světovém obchodu s komerčními službami.

Tab. č. 2: Přední vývozcí a dovozci světového obchodu s komerčními službami v roce 2010

Vývozcí	Hodnota (v mld. \$)	Podíl (%)	Dovozci	Hodnota (v mld. \$)	Podíl (%)
USA	518	14,0	USA	358	10,2
Spol. r. Německo	232	6,3	Spol. r. Německo	260	7,4
V. Británie	227	6,1	Čína	192	5,5
Čína	170	4,6	V. Británie	161	4,6
Francie	143	3,9	Japonsko	156	4,4
Japonsko	139	3,8	Francie	129	3,7
Indie	123	3,3	Indie	116	3,3
Španělsko	123	3,3	Irsko	108	3,1
Nizozemsko	113	3,1	Itálie	108	3,1
Singapur	112	3,0	Nizozemsko	106	3,0
Hong Kong	106	2,9	Singapur	96	2,7
Itálie	97	2,6	Korea	93	2,6
Irsko	97	2,6	Kanada	90	2,6
Belgie	82	2,2	Španělsko	87	2,5
Korea	82	2,2	Belgie	78	2,2
Švýcarsko	78	2,1	Rusko	70	2,0
Lucembursko	68	1,9	Brazílie	60	1,7
Kanada	67	1,8	Saúdská Arábie	51	1,5
Švédsko	64	1,7	Hong Kong	51	1,4
Dánsko	59	1,6	Rakousko	50	1,4

Zdroj: WTO, 2011, vlastní zpracování

Z tabulky vyplývá, že USA ve světovém obchodu s komerčními službami v roce 2010 zaujímá první místo ve vývozu s 518 mld. \$, tak i první místo v dovozu s 358 mld. \$. Spolková republika Německo je ve vývozu s 232 mld. \$ a v dovozu s 260 mld. \$ na druhém místě.

1.1.3 Pohyb kapitálu

Mezinárodní pohyb kapitálu vznikl spolu se vznikem bank, možná i dříve. (Svatoš a kol., 2009) Základní příčinou pohybu kapitálu z jedné země do jiné je výnosové hledisko, tedy zhodnocení kapitálu. Kapitál se přesouvá tam, kde jsou lepší podmínky pro jeho zhodnocení. Přesun výroby ze zemí s nízkou produktivitou práce do zemí s vyšší produktivitou práce vede k růstu národních produktů a tím i k růstu produktu světového. Ke zvýšení světového produktu vede pohyb kapitálu, vědeckotechnických poznatků a pracovních sil. Zásadní rozdíl od pohybu zboží spočívá v tom, že pohyb zboží znamená změnu vlastníka, u kapitálu změnu pohybu. Vlastník je stejný a investuje do zahraničí, aby měl větší výnos. (Cihelková, 2005). Podstatné je to, že nabízíme zahraničnímu partnerovi celkový servis a ne jen pouhý export zboží. (Svatoš a kol., 2009)

Přesun technologií a vysoce kvalifikované pracovní síly může nahradit obchod se zbožím, které se v dané zemi ještě nevyrábělo a třeba se ani vyrábět nemůže vzhledem přírodním podmínkám, nízké úrovni pracovní síly atd. Z uvedeného vyplývá, že mezinárodní pohyb výsledků výroby a faktorů výroby může vést ke spojování ekonomik více zemí v různých oblastech, k mezinárodní dělbě práce, je posilován proces internacionalizace výroby.

Při vzniku vývozu kapitálu byla hlavní motivací snaha získat vůdčí postavení v zaostalých zemích jak v těžbě surovin, tak ve snaze uplatnit přebytky kapitálu v zahraničí. Zvyšování úrovně výrobních faktorů vědecko-technického pokroku při vývozu kapitálu vede ke spojování pracovních, technických a vědeckých zdrojů jednotlivých zemí. Samotné národní ekonomiky nejsou schopny další rozvoj zajistit, proto dochází k jejich propojování. (Cihelková a kol., 2005)

Formy mezinárodního pohybu kapitálu dělíme dle typu kapitálu, hlediska vlastnictví a podle časového hlediska.

Z hlediska **typu kapitálu** můžeme rozdělit na formy:

- přímé zahraniční investice (PZI)
- portfolio investice (nepřímé investice)
- zahraniční úvěry

PZI jsou takový nákup majetku v jedné zemi investory druhé země, který investorům umožňuje kontrolu podniku a rozhodování o něm na základě minoritního či majoritního vlastnictví. Přímé zahraniční investice se projevují zakládáním výrobních, obchodních, bankovních a jiných podniků v zahraničí. PZI jsou dlouhodobým kapitálem a z hlediska vlastnictví se týkají převážně kapitálu soukromého.

Portfolio investice je forma kapitálu, při které se pohyb kapitálu uskutečňuje koupí zahraničních cenných papírů. Snahou této investice je dosáhnout vyšší míry zhodnocení, než je možné ve vlastní zemi (formy zisku, dividend nebo prodejem cenných papírů za vyšší cenu). Nevýhodou této investice pro vlastníka prostředků je malá či žádná možnost kontroly podnikání v zemi, kam kapitál plyne. Vlastník nemůže o kapitálu spolurozhodovat. (Kunešová, 2005)

Z hlediska **vlastnictví** můžeme členit kapitál na:

- kapitál soukromý (investorem je soukromý subjekt)
- kapitál státní (investorem je stát)
- kapitál mezinárodní (investorem jsou mezinárodní subjekty)

Z **časového** hlediska se kapitál dělí:

- kapitál krátkodobý (splatnost většinou do 1 roku)
- kapitál dlouhodobý

1.1.4 Pohyb vědecko-technických znalostí

Pohyb vědomostí roste rychlým tempem spolu se vznikem a rozvojem poznatků. Všechny země jsou závislé na dovážených technologiích z ostatních zemí, rozvíjí se na základě vědeckého poznání a vědy, které se rodí v každém státě.

Vědecko-technické poznatky se předávají mezi zeměmi především pomocí přímých zahraničních investic nebo prodejem patentů, licencí a specializovaných konzultačních služeb. Z toho lze soudit, že přenos vědecko-technických poznatků velice úzce souvisí s mezinárodní směnou zboží a služeb a s pohybem kapitálu. Pohyb vědecko-technických poznatků se může realizovat i nekomerčními cestami, mezi které patří např. vědecké konference, sdělovací prostředky, výchova kvalifikovaných odborníků v zahraničí atd. Nejdůležitější formou jsou již zmíněné licence. Majitel či vynálezce povoluje užívání vynálezu, který je chráněný patentem, a to buď za úplatu, nebo za další

jiné povinnosti. Největším vývozcem licencí je USA a největšími dovozci licencí jsou Japonsko a SRN.

Vědecko-technické poznatky a růst produktivity práce výrazně ovlivňují ekonomický růst zemí a jejich konkurenceschopnost. Proto jednotlivé země a nadnárodní společnosti soustřeďují převážnou část výzkumu a vývoje a usilují o to, aby získaly předstih zejména v oborech, jejichž uplatnění v praxi jim zajišťuje technologický a ekonomický předstih.

Stejně jako u mezinárodního obchodu se službami, zbožím a pohybem kapitálu i zde platí, že největší toky nových technologií se realizují ve vyspělých světových ekonomických centrech. (Cihelková a kol., 2005)

1.1.5 Pohyb pracovních sil

Tato forma mezinárodních ekonomických vztahů je hlavní součástí mezinárodní migrace obyvatelstva. Migraci chápeme relativně dobrovolný, většinou ekonomicky motivovaný pohyb obyvatel jednoho státu přes hranice jiného státu, buď za účelem dlouhodobého, nebo trvalého pobytu. Lidé se snaží objevovat nová území, aby uspokojili své potřeby. Pohyb pracovní síly vyvolávají mimoekonomické i ekonomické příčiny. Mezi mimoekonomické příčiny patří politické, vojenské, národnostní, náboženské, rasové, rodinné, životní a další podmínky. Tato mimoekonomická motivace často přivádí nejen jednotlivé pracovní síly, ale i celé jejich rodiny. Do ekonomických příčin patří především rozdíly v ekonomické úrovni jednotlivých zemí, přebytek či nedostatek pracovní síly v jednotlivých zemích. Vlivem nerovnoměrného vývoje dochází ke změnám strukturální povahy a to vyvolává potřebu kvalifikovaných i nekvalifikovaných pracovních sil.

Pohyb pracovních sil se považuje za nejriskantnější, neboť je spojen s příchodem do neznámého prostředí. Můžeme mít problém s bydlením, s jazykovými znalostmi, hrozí nám i různá onemocnění. Tyto problémy se projevují jak na straně emigrantů, tak i imigrantů. U vyvážejících zemí to jsou právní, politické, jazykové a další bariéry. Patří sem i příčiny sociální a rodinné. U dovážejících zemí se bavíme o překážkách ještě větších. Zahrnují přístup na trh práce v dovážející zemi spojený s právními otázkami, například udělení vstupního víza, povolení k pobytu a pracovní povolení. Dalšími požadavky jsou licenční podmínky, které zahrnují různá osvědčení pro výkon odlišných povolání od kvalifikovaných profesí k technickým a řemeslným profesím.

Migrace pracovních sil je přínosem k růstu světového produktu. V zemi dovážející pracovní sílu vzrůstá produkce, naopak v zemi vyvážející se produkce snižuje. Ti, co zůstávají doma, získávají, neboť pokles pracovní síly vede k růstu mezd. V zemi dovozu pracovní síly naopak ztrácejí, dochází k poklesu nebo zpomalení růstu mezd.

Při úbytku pracovních sil nastává zpomalení technického, kulturního a vzdělanostního růstu zemí vyvážejících pracovní sílu, a tak se zpomaluje její ekonomický růst a dynamika společenského vývoje. (Cihelková a kol., 2005)

Většina pracovníků v zahraničí vykonává nekvalifikovanou práci, a to většinou takovou, kterou místní pracovníci odmítají vykonávat. Jedná se především o sezónní práce, například v zemědělství, ve stavebnictví, v restauracích, v domácnostech a podobně. (Svatoš a kol., 2009)

Velkým problémem se v posledních letech stala rostoucí nelegální migrace pracovních sil a s tím spojená nebezpečná kriminální aktivita, založená na příhraniční spolupráci pachatelů. Mezi hlavní důvody výrazného nárůstu patří otevření východní Evropy a odstranění vnitřních hranic mezi zeměmi EU. Mezi smluvními zeměmi EU byly zrušeny hraniční kontroly, a tak lidé, kteří se dostanou na území některé ze zúčastněných zemí EU, mohou bez překážek přecházet z jedné země do druhé. Dalším důvodem je také to, že práce nelegálních cizinců má před prací domácích pracovníků výrazné výhody pro podnikatele. Cizinec pracuje v sobotu i v neděli, nežádá příplatky, neuplatňuje nárok na dovolenou a nemá extrémní požadavky na byt a stravu. Většinou mívá i vyšší pracovní motivaci a disciplínu. (Cihelková a kol., 2001)

2 Charakteristika zemí z ekonomického hlediska

V této kapitole se zaměřím na ekonomickou charakteristiku České republiky (ČR) a Spolkové republiky Německo (SRN). Stručně charakterizují obecně obě země a následně popíši jejich makroekonomické ukazatele – hrubý domácí produkt, míru inflace a míru nezaměstnanosti. Poté se zaměřím na průmysl a na závěr na zahraniční obchod těchto zemí.

2.1 Ekonomická charakteristika České republiky

Česká republika je středoevropský vnitrozemský stát. Na západě sousedí se SRN (délka hranice 810 km), na severu s Polskem (762 km), na východě se Slovenskem (252 km) a jih ČR sousedí s Rakouskem (466 km). Dělí se na 3 části: Čechy, Morava a Slezsko. Rozkládá se na území o rozloze 78 867 km². V roce 2011 žilo v České republice 10 504 203 obyvatel. Hlavním městem je Praha, která je považována za politické, hospodářské a kulturní centrum země. Česká republika je státním zřízením parlamentní republika, měnou je koruna česká (zkratka Kč, mezinárodně CZK).

Česká republika je členem mezinárodních organizací. V roce 1993 byla přijata do OSN (Organizace spojených národů). V roce 1995 se stala členem OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj), 12. března 1999 byla přijata do NATO a 1. května 2004 vstoupila do Evropské unie. V roce 2004 přistoupila k Schengenským dohodám a dne 21. prosince 2007 se stala jejich součástí. (Czech Republic, 2007)

Česká republika je vyspělá země, která se řadí mezi nejrozvinutější ekonomiky na světě. Ve výši HDP na obyvatele zaujímá v EU 17. pozici. (Wimmerová, 2010)

V roce 2011 hodnota HDP na obyvatele činila 362 949 Kč. (ČSÚ, 2012)

Tab. č. 3: HDP v ČR v % za období 2004 - 2011

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
HDP	4,7	6,8	7,0	5,7	3,1	-4,7	2,7	1,7

Zdroj: ČSÚ, 2012a, vlastní zpracování

Podle tabulky č. 3 je zřetelné, že v letech 2004 - 2006 docházelo k nárůstu HDP, česká ekonomika prosperovala. Růst HDP byl způsoben především růstem spotřeby obyvatelstva. V roce 2008 HDP začalo klesat a v roce 2009 se ve vývoji výrazně projevila světová finanční a hospodářská krize. Došlo k poklesu HDP, k poklesu výkonnosti průmyslových odvětví a snížila se míra investic. V roce 2010 dosáhl HDP

růst 2,7 %. Příčinou růstu byl vyšší obrat zahraničního obchodu. Za rok 2011 HDP vzrostlo o 1,7 %, což je ve srovnání s ostatními státy růst pomalý. V letošním roce 2012 ekonomové očekávají ještě pomalejší růst.

Tab. č. 4: Míra inflace v ČR v % za období 2004 - 2011

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Míra inflace	2,8	1,9	2,5	2,8	6,3	1,0	1,5	1,9

Zdroj: ČSÚ, 2012b, vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že míra inflace se výrazně zvýšila pouze v roce 2008. Na vysokou míru inflace měl vliv zejména nárůst regulovaného nájemného, cen služeb spojených s bydlením a cen energií. Na zvýšenou míru inflace přispěl také rapidní růst cen potravin a zvýšení snížené sazby DPH z 5 % na 9 %.

Tab. č. 5: Nezaměstnanost v ČR v % za období 2004 - 2011

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Nezaměstnanost	9,2	9,0	8,1	6,6	5,4	8,0	9,0	8,6

Zdroj: MPSV, 2012, vlastní zpracování

Nezaměstnanost je problémem každého státu. V období krize nezaměstnanost narůstá, naopak v období, kdy ekonomika prosperuje, je hodnota nezaměstnanosti nízká. Protože ekonomiky jednotlivých zemí jsou dnes velmi propojené, hospodářská a finanční krize se promítá z jednoho státu do ostatních. Hodnoty nezaměstnanosti v České republice jsou uspokojivé. Z výše uvedené tabulky můžeme konstatovat, že od roku 2004 sledujeme klesající tendenci míry nezaměstnanosti. Od roku 2004 se obyvatelům České republiky vstupem do EU otevřel přístup na pracovní trhy v zahraničí. V roce 2008 míra nezaměstnanosti také klesla, až na 5,4 %. Avšak v roce 2009 vlivem ekonomické recese se míra nezaměstnanosti prudce zvýšila, protože české firmy snížily výrobu a to mělo za následek propouštění zaměstnanců.

K ekonomické charakteristice mimo makroekonomických ukazatelů také patří průmysl, služby, zemědělství a zahraniční obchod. Průmysl a služby tvoří v České republice 60 % hrubého produktu hospodářství a průmysl zaměstnává 38 % ekonomicky aktivních obyvatel. Hlavními průmyslovými centry jsou Praha, Ostravsko, Plzeňsko a Ústecký kraj (těžký průmysl).

Průmyslová produkce v roce 2010 meziročně vzrostla o 10 %. K meziročnímu růstu nejvíce přispěla výroba motorových vozidel, přívěsů a návěsů, výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, výroba strojů a zařízení. Průmyslová produkce v roce 2010 nejvíce klesla v odvětvích výroby nábytku a potravinářských výrobků.

V roce 2011 průmyslová produkce vzrostla meziročně o 6,9 %. K meziročnímu růstu opět nejvíce přispěla výroba motorových vozidel, přívěsů a návěsů, výroba strojů a zařízení, dopravních prostředků. Průmyslová produkce nejvíce klesla v odvětvích výroby počítačů, elektronických a optických přístrojů, výroby a rozvodu elektřiny, plynu, tepla a výroby základních farmaceutických výrobků. (ČSÚ, 2012c)

V odvětvích s velkým přílivem zahraničního kapitálu se projevil rozmach a zavádění nových technologií. Typickým příkladem je automobilový průmysl, v němž se Česká republika zařazuje na přední místo ve světě. Jiná situace je v zemědělství a potravinářském průmyslu, kde se projevuje tlak zahraniční konkurence, dovozy potravinářských výrobků a různá úroveň dotací do zemědělské výroby. Zemědělská výroba téměř uspokojuje domácí poptávku, pěstuje se obilí, řepka, brambory, chmel a zelenina. Základem živočišné výroby je chov skotu, prasat a drůbeže.

Závěrem této kapitoly charakterizují zahraniční obchod České republiky.

Tab. č. 6: Vývoj zahraničního obchodu ČR v letech 2007 - 2010

	2007		2008		2009		2010	
	mld. Kč	v %	mld. Kč	v %	mld. Kč	v %	mld. Kč	v %
Vývoz	2 479,2	15,6	2 473,7	0,3	2 138,6	-13,5	2 532,8	18,4
Dovoz	2 391,3	13,6	2 406,5	0,6	1 989,0	-17,3	2 411,5	21,2
Obrat	2 391,3	13,6	2 406,5	0,6	1 989,0	-17,3	2 411,5	21,2
Saldo	87,9		67,2		149,6		121,3	

Zdroj: ČSÚ, 2011, vlastní zpracování

Zahraníční obchod ČR do roku 2009 dynamicky rostl. Tabulka zobrazuje propad vývozu v roce 2009 o 13,5 % a dovozu o 17,3 %, jehož hlavní příčinou byla světová hospodářská krize a zhoršená domácí poptávka po zahraničním zboží. Saldo obchodní bilance činilo 149,6 mld. Kč. Rok 2010 již signalizuje perspektivní stav vývozu a dovozu, a to zvýšení vývozu o 18,4 % a dovozu o 21, 2 %. Vývoz poprvé překonal

hranici 2,5 bil. Kč, dovoz dosáhl 2,4 bil. Kč. Slabinou zahraničního obchodu je ale orientace na několik málo komodit, především na vývoz strojů a dopravních prostředků.

Tab. č. 7: Zahraniční obchod ČR s vybranými státy v roce 2010

	Vývoz	Dovoz	Obrat
	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč
Německo	32 457	24 316	56 772
Slovensko	8 612	4 992	13 604
Čína	918	11 741	12 660
Polsko	6 129	6 109	12 238
Francie	5 346	3 158	8 504
Itálie	4 436	3 731	8 167
Rakousko	4 741	3 218	7 959
Rusko	2 673	5 149	7 822
Spojené králov.	4 947	1 948	6 895
Nizozemsko	3 695	3 080	6 775
Maďarsko	2 308	2 073	4 381
Belgie	2 476	1 743	4 219
Španělsko	2 391	1 739	4 130
USA	1 753	2 133	3 886
Japonsko	401	2 323	2 724
Švýcarsko	1 657	1 016	2 674
Švédsko	1 632	884	2 515
Korea	203	1 605	1 809
Rumunsko	1 134	595	1 728
Ukrajina	709	824	1 533

Zdroj: ČSÚ, 2011, vlastní zpracování

Výše uvedená tabulka uvádí přehled 20 nejvýznamnějších obchodních partnerů České republiky. Jsou seřazeni podle výše obrátu. Je zřejmé, že Spolková republika Německo jednoznačně zaujímá 1. pozici jak ve vývozu, tak i dovozu.

2.2 Ekonomická charakteristika Spolkové republiky Německo

Spolková republika Německo je středoevropským státem, sousedí s devíti státy. Nejdelší společnou hranici má s Rakouskem (815 km) a s Českou republikou (811 km), následuje Nizozemí, Francie, Polsko, Švýcarsko, Belgie, Lucembursko a Dánsko. Rozloha Německa je 357 021 km². Spolková republika má 82 milionů obyvatel a tím je nejlidnatější zemí Evropské unie. Hlavním a také největším městem je Berlín. SRN je federativní demokratickou parlamentní republikou, kterou tvoří 16 spolkových zemí. Německou měnou je euro.

V roce 1949 bylo Německo rozděleno na dva státy, Německou demokratickou republiku a Německou spolkovou republiku. K jejich sjednocení došlo v roce 1990.

Tehdejší Západní Německo v roce 1957 se stalo zakládajícím státem EHS (Evropského hospodářského společenství), dnešní Evropské unie. V roce 1955 se stalo členem NATO (Severoatlantická aliance) a v roce 1973 přistoupilo k OSN (Organizace spojených národů). Od roku 1995 je součástí Schengenského prostoru.

(Magazin-deutschland., 2008)

Německá ekonomika je (na základě hodnoty HDP) třetí největší na světě, je významným světovým exportérem. Svými aktivitami je klíčovým účastníkem evropské a celosvětové politiky. Hospodářství SRN je soustředěno na sektor průmyslu a služeb. Další zajímavostí je skutečnost, že zemědělsky se využívá více než polovina plochy státu, ale zemědělství zaměstnává jen 2 - 3 % práceschopného obyvatelstva. Spolková republika Německo měla v roce 2007 HDP 2,4 bilionů eur. V HDP na osobu byla SRN na 19. místě na světě, v EU na 13. místě. V sektoru služeb v roce 2006 pracovalo

63,8 % obyvatel, v průmyslu 33,4 % a v zemědělství 2,8 %. Z 500 největších firem světa je 37 německých. Nejvýznamnější jsou Daimler AG, Volkswagen, Allianz, dále Siemens a Deutsche Bank. (MZV, 2012)

Koncem 80. let patřilo Německo mezi nejbohatší země Evropy, hrubý domácí produkt přepočtený na obyvatele paritou kupní síly byl o 20 procent nad průměrem EU. Ještě počátkem 90. let patřilo mezi tři nejbohatší země tehdejší patnáctky. Poté se začala situace Německa zhoršovat, a to z důvodu nákladů na sjednocení Německa a vyrovnání hospodářské úrovně nových spolkových zemí. (BusinessInfo, 2012)

Dotace na východ Německa jsou určeny na financování důchodů, nezaměstnanosti, na výstavbu dopravní infrastruktury, na podporu průmyslu a podnikání. Průmysl ve východní části Německa roste rychleji než v části západní, ale i přesto je stále patrný rozdíl mezi hospodářskou úrovní východní a západní.

Součástí všeobecné hospodářské politiky SRN je německá regionální politika. Jejím úkolem je pomoc hospodářsky slabším regionům, odstraňovat místní nevýhody se záměrem vzniku nových pracovních míst. Spolkové země budují hospodářskou infrastrukturu, mají odpovědnost za regionální a místní rozvoj, kl za vznik a rozvoj živnostenského podnikání a posilování konkurenceschopnosti živnostníků. Federální orgány SRN se účastní tam, kde se plánují a financují potřeby v celostátním měřítku. (Wokoun a kol., 2008)

Tab. č. 8: HDP v SRN v % za období 2004 - 2011

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
HDP	1,3	0,9	2,9	2,5	1,3	-5,1	3,7	3,0

Zdroj: Destatis, 2012, vlastní zpracování

Z tabulky vývoje HDP je patrné, že v roce 2006 se situace v SRN výrazně zlepšila, ekonomický růst dosáhl 2,9 % HDP. Rok 2007 byl pro německé hospodářství úspěšný, HDP dosáhl 2,5 %. V roce 2009 zaznamenal HDP dramatický pokles na - 5,1 % vlivem světové hospodářské krize. Krize zapříčinila, že poklesla poptávka po německých produktech, což vedlo ke snížení množství exportu. V roce 2010 a 2011 došlo k oživení výroby, exportu, domácí spotřeby, HDP vrostlo o 3,7 % a v roce 2011 o 3 %.

Tab. č. 9: Míra inflace v SRN v % za období 2004 - 2011

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Míra inflace	1,6	1,5	1,6	2,3	2,6	0,4	1,1	2,1

Zdroj: Destatis, 2012a, vlastní zpracování

Cenový vývoj v SRN i v ČR kopíruje vývoj cen jednotlivých komodit na světových trzích. V roce 2009 vlivem hospodářské krize došlo k rychlému poklesu cen paliv na světových trzích, a proto i míra inflace dle uvedené tabulky je nejnižší, 0,4 %.

Tab. č. 10: Nezaměstnanost v SRN v % za období 2004 – 2011

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Nezaměstnanost	11,7	13,0	12,0	10,1	8,7	9,1	8,6	7

Zdroj: Destatis, 2012b, vlastní zpracování

Spolková republika Německo patří mezi nejbohatší státy Evropy, což dokazuje HDP na obyvatele a vysoká životní úroveň. Ale i přes to 16 spolkových zemí vykazuje velké rozdíly v míře nezaměstnanosti a ve výši mezd.

Z tabulky č. 10 je patrný nárůst míry nezaměstnanosti v roce 2005. V roce 2006 dochází k oživení ekonomiky, přesto je procento nezaměstnaných vysoké. Výrazné zlepšení situace na pracovním trhu můžeme vidět v roce 2010, procento nezaměstnaných pokleslo oproti roku 2009 z 9,1 % na 8,6 % a procento nezaměstnaných se dále snižovalo i v roce 2011 na 7 %.

Na HDP Spolkové republiky Německo se ve velké míře podílí i průmysl. Pozitivním aspektem je také neustálý růst sektoru služeb.

Nejdůležitějším ekonomickým odvětvím průmyslu, který zaměstnává 700 000 pracovníků a vytváří roční zisk 320 mld. euro, je automobilový průmysl. Každé sedmé pracovní místo v SRN souvisí přímo nebo nepřímo s výše uvedeným průmyslem. V posledních čtyřech letech však investice do tohoto odvětví stagnují. V první polovině roku 2008 se stává automobilový průmysl odvětvím úspěšným, poté se projevuje dopad globální ekonomické krize. V roce 2010 se automobilový průmysl nejvíce podílí na německých exportech. Vývoz motorových vozidel vzrostl o 25 %. (BusinessInfo, 2012)

Druhým nejdůležitějším průmyslovým odvětvím v SRN je strojírenský průmysl. V roce 2009 zaznamenal druhý největší propad od konce 2. světové války z důvodu poklesu exportu a jeho produkce se snížila o 17 %. Situace se začala zlepšovat v roce 2009 (přírůstek 8,8 %), k dalšímu zlepšení dochází v roce 2011, kde bylo vytvořeno 20 000 nových pracovních míst. Dalším významným a nejstabilnějším průmyslovým sektorem je potravinářský průmysl. K ne méně významným patří také chemický průmysl a elektronický průmysl. (BusinessInfo, 2012)

Tab. č. 11: Podíly jednotlivých sektorů v SRN na obratu zpracovatelského průmyslu za rok 2010

Průmysl	Podíl %
Automobilový	2,1
Strojírenský	12,5
Potravinářský	10,8
Chemický	10,7
Elektrotechnický	9,3

Zdroj: BusinessInfo, 2012, vlastní zpracování

Závěrem bych se chtěla zmínit o zahraničním obchodu Spolkové republiky Německo. SRN patří k největším světovým vývozcům zboží a služeb.

Tab. č. 12: Vývoj zahraničního obchodu SRN v letech 2007 – 2010

	2007		2008		2009		2010	
	mld. eur	v %	mld. eur	v %	mld. eur	v %	mld. eur	v %
Vývoz	969,1	8,5	984,1	3,1	803,2	-18,4	959,5	19,4
Dovoz	770,4	5,0	805,8	6,3	667,1	-17,2	806,2	20,9
Obrat	1 739,5	6,9	1 789,9	4,2	1 470,3	-17,8	1 765,7	20,1
Saldo	198,8		176,2		136,1		153,3	

Zdroj: BusinessInfo, 2012a, vlastní zpracování

Spolková republika Německo měla během sledovaného období kladnou obchodní bilanci. Můžeme sledovat postupný nárůst, ale v roce 2009 dochází k mírnému poklesu. Z tabulky č. 12 vyplývá, že vývoz v roce 2009 poklesl o 18,4 %, dovoz se propadl o 17,2 % a rozdíl mezi vývozem a dovozem činil 136,1 mld. euro. Následující rok 2010 se zahraniční obchod výrazně oživil, vývoz se zvýšil o 19,4 %, dovoz o 20,9 % a obchodní bilance zaznamenala 153,3 mld. euro.

Hlavními obchodními partnery Spolkové republiky Německo ve vývozu a dovozu jsou především členské státy EU. Jejich podíl na exportu v roce 2008 činil 63,26 %, v roce 2009 62,67 % a v roce 2010 60,0 %. Podíl na importu těchto členských zemí je v roce 2008 57,1 %, v roce 2009 64,6 % a v roce 2010 63,0 %. (BusinessInfo, 2012a)

K výhradním partnerům, co se týče exportních trhů dle výše obratu, již dlouhodobě patří Francie. Po Francii následují Nizozemsko, Čína, USA a Itálie. Největší vývozy realizuje SRN do Francie, největší dovozy z Číny. Hodnota vývozu a dovozu je uvedena v tabulce.

Tab. č. 13: Zahraníční obchod SRN s vybranými státy v roce 2010

	Vývoz	Dovoz	Obrat
	tis. eur	tis. eur	tis. eur
Francie	90 694 397	61 751 160	152 445 557
Nizozemsko	63 235 203	68 767 164	132 002 367
Čína	53 636 400	76 528 371	130 164 771
USA	65 570 279	45 062 960	110 633 239
Itálie	58 476 754	43 666 733	102 143 487
Velká Británie	59 487 390	38 593 518	98 080 908
Rakousko	53 721 072	34 315 121	88 036 193
Belgie	46 406 712	33 699 470	80 106 182
Švýcarsko	41 711 531	32 484 954	74 196 485
Polsko	38 053 348	28 416 445	66 469 793
Rusko	348 360 932	31 780 171	58 141 103
Španělsko	26 380 818	22 258 466	56 639 284
Česká rep.	26 967 615	29 623 193	56 590 808
Japonsko	13 113 820	22 064 824	35 178 644
Švédsko	19 634 065	13 229 736	32 863 801
Maďarsko	14 265 255	16 700 536	30 965 791
Turecko	16 192 027	9 907 860	26 099 887
Dánsko	14 166 577	11 096 467	25 263 044
Norsko	7 369 624	17 109 659	24 479 283
Jižní Korea	10 259 065	11 102 506	21 361 571

Zdroj: BusinessInfo, 2012a, vlastní zpracování

3 Obchodní vztahy mezi ČR a SRN

Tato kapitola uvádí stručný vývoj obchodních vztahů mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo od roku 1989 do roku 2004. V roce 2004 se Česká republika stala členem Evropské unie (EU). Tato skutečnost pak výrazně ovlivnila obchod mezi oběma zeměmi. Dále charakterizují vývoj od roku 2004 do roku 2010.

3.1 Právní úprava obchodní a ekonomické spolupráce

Obchodní vztahy mezi Spolkovou republikou Německo a Českou republikou stojí na smluvním základě.

Mezi nejvýznamnější dvoustranné ekonomické dohody patří:

- Dohoda o zamezení dvojího zdanění ze dne 19. 12. 1980, platná od 17. 11. 1983
- Dohoda mezi vládou ČSSR a vládou SRN o dalším rozvoji hospodářské, průmyslové a technické spolupráce ze dne 22. 1. 1975
- Dohoda mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou Spolkové republiky Německo o vzájemném zaměstnávání československých a německých občanů za účelem rozšíření jejich odborných a jazykových znalostí ze dne 23. 4. 1991
- Dohoda mezi vládou ČSFR a vládou SRN o vysílání československých pracovníků z podniků se sídlem v ČSFR k zaměstnání na základě smluv o dílo ze dne 23. 4. 1991
- Smlouva mezi ČR a SRN o ulehčení pohraničního odbavování v železniční, silniční a vodní dopravě ze dne 19. 5. 1995, platná od 1. 6. 1996
- Dohoda mezi vládou ČSFR a vládou SRN o vědeckotechnické spolupráci ze dne 2. 11. 1990
- Dohoda mezi vládou ČR a vládou SRN o mezinárodní silniční, osobní a nákladní dopravě ze dne 19. 6. 1997
- Smlouva mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo o železniční dopravě přes společné státní hranice ze dne 19. 6. 1997
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Spolkové republiky Německo o započítání zásob ropy a ropných produktů České republiky uskladněných ve Spolkové republice Německo ze dne 12. 1. 2004 (BusinessInfo, 2012b)

Kromě dvoustranných smluv a dohod byly ekonomické vztahy mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo upraveny celou řadou vícestranných dohod, mezi nejvýznamnější patří:

- Evropská dohoda zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé, tzv. Asociační dohoda

Tato dohoda byla podepsána 4. 10. 1993, ale vstoupila v platnost až k 1. 2. 1995. Během následujících let byly pak k této Asociační dohodě podepisovány jednotlivé dodatkové protokoly. Obchodní část tzv. Asociační dohody obsahuje kromě základních principů a obecně platných podmínek pro realizaci obchodní spolupráce i časový harmonogram a konkrétní opatření postupné liberalizace obchodu mezi ČR a zeměmi EU, tedy i Spolkové republiky Německo. Dohoda předpokládá vytvoření zóny volného obchodu s průmyslovými výrobky mezi ČR a EU. Kromě volného obchodu dohoda umožňuje spolupráci v hospodářské, kulturní a finanční oblasti, jako je např. energetika, telekomunikace, malé a střední podnikání, hospodářská soutěž a školství. (Euroskop, 2009)

- Smlouva o přistoupení České republiky do Evropské unie, podepsána dne 16. dubna 2003 v Aténách

Smlouva o přistoupení k Evropské unii byla uzavřena mezi 15 původními členy Evropské unie a deseti nově přistupujícími státy: Českou republikou, Kypr, Estonskem, Lotyšskem, Litvou, Maďarskem, Maltou, Polskem, Slovinskem a Slovenskem.

Referendum o přistoupení k EU v ČR se konalo dne 13. - 14. června 2003. 77,3 % se vyslovilo pro vstup do EU a 22,7 % proti. Volební účast dosáhla 55,21 % voličů. Schválení této smlouvy a její následná ratifikace vedly ke vstupu ČR do EU. (Euroskop, 2012)

Vstupem do Evropské unie se Česká republika mimo jiné zapojila do jednotného trhu EU, a tak i obchodní vztahy ČR a SRN se začaly realizovat v prostoru jednotného trhu EU. Důsledkem vstupu do jednotného trhu EU se mohou lidé, zboží, služby a kapitál pohybovat po celé EU a nejsou omezováni hranicemi států. Zboží a služby jsou volně prodávány v členských státech bez celních omezení, a proto došlo ke snížení jejich cen

a k rozšíření jejich nabídky. S narůstajícím počtem zákazníků se obchod může specializovat a zvýšit kvalitu nabízeného zboží. Větší a svobodnější trh podporuje rozvoj a konkurenceschopnost firem. (Dolceta, 2011)

V rámci jednotného trhu bylo třeba řešit i rozdíl v nepřímých daních (daň z přidané hodnoty a spotřební daň). Se vstupem České republiky do Evropské unie vstoupil v platnost zákon č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (ZDPH). Předmětem daně z přidané hodnoty dle § 2 ZDPH jsou mimo jiné i dodání zboží a poskytnutí služby za úplatu osobou povinnou k dani (§ 5 ZDPH) s místem plnění na území ČR, dále dovoz zboží, pořízení zboží z jiného členského státu EU. Stejně jako v ČR existují v SRN dvě sazby daně, a to základní sazba daně a snížená sazba daně.

Tab. č. 14: Sazby daně DPH v % v roce 2012

	ČR	SRN
Snížená sazba daně	14	9
Základní sazba daně	20	19

Zdroj: DPH, 2012, vlastní zpracování

Rozdělení do výše uvedených sazeb daně je obdobné v SRN jako v ČR (§ 47 ZDPH). V ČR se snížená sazba daně mimo jiné vztahuje na potraviny včetně nápojů, ubytovací služby, léky, dodávky tepla, na stavební a montážní práce spojené s výstavbou, stavby na sociální bydlení nebo změnu stavby bytu či domu a jejich úpravy (příloha č. 1, 2 ZDPH). Základním principem DPH v rámci dodání zboží a služeb je zdanění ve státě spotřeby, což obvykle znamená ve státě příjemce zboží nebo služby (§ 7, 7a, 8, 9, 10, 10a, 10b, 10c ZDPH).

V praxi dochází k pohybu zboží mezi podnikateli z ČR a SRN následovně. Podnikatel z ČR bude prodávat a dodávat zboží plátcí DPH v SRN. Odběratel ze SRN poskytne daňové identifikační číslo, podnikatel z ČR prodá zboží bez DPH a vystaví odběrateli řádný daňový doklad. Podnikatel z ČR dodá zboží neplátcí DPH v SRN, dané zboží musí zdanit českou sazbou DPH, kterou odvede finančnímu úřadu. Pokud bude český podnikatel nakupovat od plátce DPH ze SRN a poskytne svému dodavateli daňové identifikační číslo, bude vystaven doklad bez DPH. Z této ceny si po obdržení zboží vypočte DPH, kterou ve svém daňovém přiznání k DPH přidání, a pokud obdrží od dodavatele platný daňový doklad, zase si tuto částku bude nárokovat. Základním

principem DPH v rámci dodání zboží a služeb je zdanění ve státě spotřeby, což obvykle znamená ve státě příjemce zboží nebo služby (§ 7, 9, 64). Kromě podání daňových přiznání DPH dle zdaňovacího období je plátce daně v ČR povinen podat souhrnné hlášení, pokud uskutečnil dodání zboží nebo služeb do SRN osobě registrované k dani. Na základě novely zákona ZDPH došlo k 1. 1. 2010 ke změnám v podávání souhrnného hlášení (§ 102 ZDPH). Nyní i plátcí se čtvrtletním zdaňovacím obdobím jsou povinni měsíčně podávat souhrnná hlášení, a to pouze v elektronické podobě jak při dodání zboží, tak i poskytnutí služeb.

Tato nepřímá daň (DPH) trvale přispívá do státního rozpočtu obou zemí a výška sazeb daně ovlivňuje vzájemný obchod mezi ČR a SRN, zvláště u neplátců DPH, kterým se zvyšuje cena zboží a služeb. (DPH, 2012)

Zákon č. 353/2003 Sb. o spotřebních daních ve znění pozdějších předpisů (ZSD) vymezuje plátce a předmět daně. Předmětem daně je zdaňování minerálních olejů (§ 45 ZSD), piva (§ 8 ZSD), vína a meziproductů (§ 93 ZSD) a tabákových výrobků (§ 101 ZSD) spotřebními daněmi, jejich způsob značení a prodej. (BusinessInfo, 2012c)

V SRN jsou spotřební daně vybírané Spolkovou celní správou i při dovozu ze zemí, které jsou členy EU. Konkrétní sazby spotřebních daní a formuláře lze najít na stránkách Spolkové celní správy. (Export do SRN, 2010)

3.2 Česko - německý obchod se zbožím

Tato kapitola pojednává o vývoji obchodních vztahů se zbožím mezi ČR a SRN. Obchodní vztahy České republiky a Spolkové republiky Německo jsou již řadu let na vysoké úrovni, Německo je naším nejvýznamnějším obchodním partnerem v oblasti zahraničního obchodu (až poté následuje Slovenská republika, Čína, Polsko, Francie). Důsledkem je provázanost ekonomiky České republiky s ekonomikou i trhy v SRN. Jelikož jsme s německou ekonomikou hodně spojeni, jakákoliv změna ekonomických podmínek v SRN ovlivní i naši ekonomiku. Česká republika má otevřenou ekonomiku. (Worldbank, 2012)

Evidence pohybu zboží v vnitrouijním obchodu je zajišťována přes statistický systém Intrastat. Povinnost vykazovat data do výkazů pro Intrastat se týká osob, které překročí v měsíci 8 mil. Kč za přijaté a odeslané zboží. (Czech International, 2008)

**Tab. č. 15: Vývoj česko-německého obchodu mezi ČR a SRN za rok 2001 - 2010
v mld. Kč**

Rok	2001	2002	2003	2004	2005
Vývoz	484,4	547,0	507,2	623,1	628,5
Dovoz	456,5	430,5	469,3	554,3	550,5
Obrat	940,9	887,5	976,5	1 177,4	1 179,0
Saldo	27,9	26,5	37,8	68,8	78,0
Rok	2006	2007	2008	2009	2010
Vývoz	685,0	761,8	758,5	695,1	819,2
Dovoz	599,4	670,6	640,7	530,2	613,7
Obrat	1 284,4	1 432,4	1 399,2	1 225,3	1 432,9
Saldo	85,6	91,2	117,8	164,8	205,5

Zdroj: ČSÚ, 2012d, vlastní zpracování

Obchod ČR se SRN se vyznačuje aktivním saldem obchodní bilance, která pomalým tempem rok od roku narůstá. V roce 2002 dochází k mírnému poklesu aktivního salda obchodní bilance, v roce 2003 se růst aktivního salda obchodní bilance opět obnovil. Od roku 2004 došlo k výraznějšímu nárůstu vývozu z ČR do SRN i k nárůstu dovozu ze SRN do ČR. To bylo doprovázeno výrazným nárůstem aktivního salda obchodní bilance, což je možné chápat jako důsledek vstupu České republiky do Evropské unie. Vstup ČR na jednotný trh EU znamenal pro domácí podnikatele odstranění veškerých dovozních a vývozních cel, poplatků a jiných tarifních omezení při obchodu se SRN. V roce 2007 odpadly veškeré kontroly na hranicích. Tím se podstatně zjednodušilo administrativní zatížení. Tyto skutečnosti měly pozitivní vliv na růst vzájemného obchodu mezi těmito zeměmi.

Vlivem celosvětové finanční a hospodářské krize a vlivem úzké provázanosti české a německé ekonomiky se zahraniční obchod ČR se SRN snížil v roce 2008. Můžeme si všimnout, že v tomto roce nastala stagnace vývozu, a dokonce i pokles dovozu. Krize zasáhla SRN dříve, a proto klesl dovoz více než vývoz. K dalšímu poklesu došlo v následujícím roce 2009. Zahraniční obchod reagoval na pokles ekonomické aktivity – recese.

V roce 2010 došlo k nastartování a vzpamatování se obou ekonomik, české vývozy do Německa začaly opět stoupat, ale zároveň musíme konstatovat, že dovoz ze SRN

nedosáhl úrovně roku 2007. Z těchto důvodů došlo ve vzájemném česko-německém obchodu k navýšení aktivní bilance ve prospěch České republiky.

SRN zaujímá také první pozici z podílu exportu z hlediska jednotlivých krajů ČR. Podle tabulky zveřejněné na Českém statistickém úřadě v roce 2007 (viz příloha C) je Spolková republika Německo nejvýznamnějším exportním partnerem všech českých krajů. Nejvyššího podílu je dosahováno u kraje Karlovarského (64,2 %), Plzeňského (55 %), Libereckého (41,4 %) a Ústeckého (38,9 %). Hlavním důvodem je jejich blízkost a poloha. Poslední statistické údaje byly zveřejněny v roce 2007, v následujících letech tyto údaje nebyly Českým statistickým úřadem aktualizovány.

V níže uvedené tabulce jsou uvedeny jednotlivé spolkové země, které se podílí na vzájemném obchodu zboží mezi ČR a SRN. Tyto země se liší velikostí, intenzitou a komoditními zvláštnostmi v obchodní výměně s Českou republikou. Z procentního zastoupení dovozu a vývozu do ČR jsou nejvýznamnější: Bavorsko, Severní Porýní-Vestfálsko a Bádensko-Virtembersko. Podílí se 47 % na dovozu ze SRN a 63 % na vývozu do SRN.

Tab. č. 16: Podíl jednotlivých spolkových zemí na zahraničním obchodě ČR - SRN za rok 2010

Spolkové země	Dovoz do ČR (v %)	Vývoz z ČR (v %)	Obrat celkem (v tis. eur)	Bilance celkem (v tis. eur)
Baden-Württemberg	13,2	17,3	8 690 303	1 572 633
Bayern	17,3	30,9	13 826 443	4 481 443
Berlin	1,1	0,8	552 116	-59 188
Brandenburg	1,8	1,0	790 576	-196 668
Bremen	0,6	0,9	429 652	104 596
Hamburg	1,3	3,7	1 441 126	747 766
Hessen	5,6	6,4	3 401 642	382 082
Mecklenburg-Vorpommern	0,3	0,3	174 596	27 114
Niedersachsen	8,2	7,2	4 342 284	-98 832
Nordrhein-	15,9	14,2	8 507 816	-87 276

Westfalen				
Rheinland-Pfalz	3,0	2,1	1 426 641	-205 973
Saarland	1,0	1,3	659 174	131 976
Sachsen	4,4	8,9	3 824 356	1 461 766
Sachsen-Anhalt	2,6	1,2	1 043 768	-335 374
Schleswig-Holstein	1,0	0,9	545 080	4 812
Thüringen	2,2	1,3	973 881	-208 295
Nespecifikované	20,4	1,5	5 960 155	-5 068 087
Ostatní	0,0	0,0	1 733	1 617
Celkem	100,0	100,0	56 591 342	2 656 112

Zdroj: BusinessInfo, 2012b, vlastní zpracování

Z pohledu Spolkové republiky Německo je Česká republika také významným obchodním partnerem. Podle portálu www.businessinfo.cz v roce 2010 zaujímala v německém vývozu 12. místo, přičemž se na celkovém německém vývozu podílela 2,8 %. V dovozu je ČR v pořadí na 11. místě (za Polskem, Ruskem, Rakouskem ale přestihuje Japonsko a Švédsko), přičemž český import v roce 2010 tvořil 3,6 %. (BusinessInfo, 2012b)

3.3 Komoditní struktura

Vývoz zboží z ČR do SRN za rok 2010

V rámci jednotného vnitřního trhu ES se zboží pohybuje volně. Německé i české úřady však mohou omezovat, nebo zcela zakazovat dovoz zboží, které ohrožuje zdraví osob, zvířat a rostlin. Následující přehled znázorňuje komoditní strukturu vývozu zboží z ČR do SRN vyjádřenou v procentech. (BusinessInfo, 2012b)

stroje a dopravní prostředky - 55,4 %

tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu - 17,5 %

průmyslové spotřební zboží - 13,0 %

minerální paliva, maziva a příbuzné materiály - 4,4 %

chemikálie a příbuzné výrobky - 4,1 %

suroviny nepoživatelné, s výjimkou paliv - 2,7 %

potraviny a živá zvířata - 2,5 %

nápoje a tabák - 0,2 %

komodity a předměty obchodu - 0,1 %

živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky - 0,1 %

Na první pohled je patrné, že nejsilnější skupinou v českém vývozu do SRN jsou stroje a dopravní prostředky, jejichž podíl na celkovém vývozu činí 55,4 %. Nejvýznamnější složky této skupiny jsou elektrická zařízení, silniční vozidla a náhradní díly k nim. Následují tržní výrobky, jejichž vývoz zaznamenává 17,5 %. Tato skupina zahrnuje především kovy a kovové výrobky. Třetí nejvýznamnější komoditou je průmyslové spotřební zboží, tvořící 13% podíl. Do této skupiny patří např. výherní automaty, hračky nebo plastové výrobky. Naopak nápoje a tabák, komodity a předměty obchodu, živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky mají zanedbatelný význam.

Dovoz zboží ze SRN do ČR za rok 2010

V níže uvedeném přehledu je procentuálně vyjádřena komoditní struktura dovozu zboží ze SRN do ČR. (BusinessInfo, 2012b)

stroje a dopravní prostředky - 43,2 %

tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu - 22,3 %

chemikálie a příbuzné výrobky - 13,1 %

průmyslové spotřební zboží - 10,2 %

potraviny a živá zvířata - 5,0 %

minerální paliva, maziva a příbuzné materiály - 3,9 %

suroviny nepoživatelné, s výjimkou paliv - 1,6 %

nápoje a tabák - 0,4 %

živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky - 0,2 %

komodity a předměty obchodu - 0,1 %

Situace z hlediska českého dovozu komodit ze SRN do ČR je obdobná jako u vývozu. Na prvním místě dominují stroje a dopravní prostředky a na druhém opět tržní výrobky. Další pořadí se začíná drobně lišit. Třetí nejvýznamnější komoditou jsou chemikálie a příbuzné výrobky. Za zmínku stojí také průmyslové spotřební zboží, které zaujímá až 10,2% podíl na dovozu. Ze SRN více dovážíme potraviny a živá zvířata.

V roce 2009 oproti roku 2008 vzrostl vývoz silničních vozidel z ČR do SRN o 12,5 %, dovoz silničních vozidel ze SRN do ČR v tomto roce se naopak snížil o 20,4 %. (BusinessInfo, 2012b)

Česká republika vyváží automobily ze závodu Škoda Auto, a. s., ze SRN se k nám dováží automobily DaimlerChrysler, Volkswagen, Mercedes Benz. Příčinou poklesu tohoto rozdílu je především zavedení „šrotovného“ v SRN, a tudíž větší poptávka po nových automobilech v SRN. Spolková republika Německo šrotovné vyplácí od 14. ledna 2009 a podporuje tím nákup nových a úspornějších vozů. Důsledkem toho stoupla v SRN poptávka po českých autech a Škoda Fabia se v únoru 2009 stala na německém trhu druhým nejprodávanějším autem, získala první pozici mezi dováženými automobily. (Černý, 2009)

Tab. č. 17: Saldo obchodní bilance ČR se SRN za rok 2010

	Vývoz z ČR do SRN	Dovoz ze SRN do ČR	Saldo
Název zboží	v tis. Kč	v tis. Kč	v tis. Kč
Stroje a dopravní prostředky	454 396 106	273 751 683	180 644 423
Průmyslové spotřební zboží	99 052 929	55 899 202	43 153 727
Suroviny nepoživatelné, s výjimkou paliv	25 459 461	9 545 248	15 914 213
Tržní výrobky tříděné podle materiálu	141 885 326	135 777 890	6 107 436
Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály	30 380 220	24 620 076	5 760 144
Komodity a předměty obchodu	1 003 278	124 032	879 246
Nápoje a tabák	1 685 533	2 183 055	-497 522
Živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky	147 000	842 394	-695 394
Potraviny a živá zvířata	15 731 610	27 061 777	-11 330 167
Chemikálie a příbuzné výrobky	33 015 199	80 544 308	-47 529 109
Součet	802 756 663	610 349 665	192 406 998

Zdroj: BusinessInfo, 2012a, vlastní zpracování

Z tabulky je zřejmé, že celková bilance obchodu České republiky se Spolkovou republikou Německo je pro Českou republiku kladná. Ze třetího sloupce tabulky (saldo) je patrné, že nejlepších výsledků dosahujeme především v obchodu se stroji a dopravními prostředky a dále pak s průmyslovým a spotřebním zbožím. Z tabulky je také zřejmé, že nejhoršího rozdílu v obchodu, tedy minusové bilance, dosahujeme u chemikálií a příbuzných výrobků.

3.4 Česko – německý obchod se službami

Zahraniční obchod se službami mezi oběma zeměmi nemá v rámci platební bilance takový význam jako obchod se zbožím. Nicméně SRN je stejně největším obchodním partnerem jak pro obchod se zbožím, tak i pro obchod se službami.

Tab. č. 18: Obchodní výměna služeb v letech 2006 - 2010 v mil. Kč

	2006	2007	2008	2009	2010
Vývoz	83 406,1	94 287,2	127 359,4	102 223,8	120 305,2
Dovoz	58 340,6	63 541,3	64 644,3	68 616,7	75 661,5
Saldo	25 065,4	30 745	62 715	33 607,1	44 643,6

Zdroj: BusinessInfo, 2012b, vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky si můžete všimnout, že příjmy České republiky z vývozu služeb do SRN v roce 2010 byly 120,3 mld. Kč, naopak výdaje za nákup německých služeb činily pouze 75,7 mld. Kč, tudíž ve srovnání s předešlým rokem 2009 se zvýšil export našich služeb do SRN o více než 17 % a dovoz o 10,3 %. K vývoji bilance služeb mezi ČR a SRN můžeme říci, že je v posledních letech velmi pozitivní.

Tab. č. 19: Struktura obchodní výměny služeb za rok 2010 v mil. Kč

	Příjmy	Výdaje	Saldo
Doprava	15 749,9	6 988,3	8 761,6
Cestovní ruch	44 136,8	14 648,2	29 488,6
Ostatní služby	60 418,3	54 024,5	6 393,7
SLUŽBY celkem	120 305,2	75 661,5	44 643,6

Zdroj: BusinessInfo, 2012b, vlastní zpracování

Služby se dělí podle významu do 3 skupin: doprava, cestovní ruch a ostatní služby. (Plchová a kol., 2006)

Nejvýznamnějšími oblastmi česko-německé obchodní výměny v oblasti služeb jsou doprava a cestovní ruch. Nejvyšší příjmy ČR pocházejí z cestovního ruchu.

Od 1. května 2011 v rámci tzv. volného pohybu služeb může český poskytovatel služeb v SRN poskytovat služby při dodržování dvou omezení. Služby může poskytovat pouze dočasně a za dodržení všech povinností, které splňují němečtí podnikatelé. Tyto povinnosti je třeba zjistit na živnostenském úřadě, řemeslnické komoře či na cizineckém úřadu. (Export do SRN, 2011)

4 Faktory ovlivňující obchod mezi ČR a SRN

Tato kapitola uvádí, jaké faktory mají pozitivní a negativní vliv na obchod mezi ČR a SRN. V první části se věnuji pozitivním faktorům, mezi které patří exportní strategie, veletrhy a propagace, institucionální zabezpečení zahraničního obchodu v ČR a v SRN. V druhé části se zabývám faktorem, který znesnadňuje vzájemný obchod mezi sledovanými zeměmi.

4.1 Pozitivní faktory

V podmínkách globalizace a otevření české ekonomiky je pohyb zboží a služeb směrem do zahraničí a ze zahraničí velmi důležitý. A proto zde svou roli sehrává ekonomická strategie. Česká ekonomická diplomacie je obsažena v exportní strategii České republiky pro období 2006 až 2010, která reaguje na změny, k nimž došlo po vstupu ČR do Evropské unie. Jejím cílem je prosadit Českou republiku v rámci vývozu služeb a investic v zahraničí. Navazuje na Koncepti proexportní politiky na léta 2003 až 2006.

Exportní strategii zpracovalo Ministerstvo průmyslu a obchodu a týká se:

- usnadňování obchodu
- působení na klíčových trzích
- budování značky ČR (jako důvěryhodného obchodního partnera)
- účinná asistence pro exportéry (efektivní služby státu)
- zvýšení vývozu služeb
- zvýšení přímých investic v zahraničí
- spojování firem
- nový systém služeb státu pro export
- zákaznické centrum pro export
- informace pro podnikatele
- rozšíření financování českého vývozu
- vzdělávání

Důraz je kladen na kvalitu a efektivnost služeb státu, které se omezují pouze na vývoz zboží. Aktivně jsou podporovány služby usnadňující obchod a přístup na zahraniční trh. Jedná se o služby vzdělávací, poradenské, informační a asistenční. Informační podpora pro vývozce je rozvíjena prostřednictvím portálu business.info.cz a portálu export.cz.

Státní instituce a agentury na podporu vývozu poskytují služby na principu vysoké kvality, včasnosti a aktuálnosti.

Vláda ČR na svém zasedání 14. března 2012 schválila novou Exportní strategii České republiky pro období 2012 až 2020. O ní se budu zmiňovat v následující kapitole. (Štouračová, 2008)

Cesta zboží a služeb ke spotřebiteli se uskutečňuje především přes podporu, propagaci, marketing a reklamu. To jsou klíčové faktory, které ovlivňují zahraniční trh. Inzerce, reklama v tištěné nebo elektronické podobě zasahuje širokou veřejnost. Pro malé a střední podnikatele z České republiky jsou však tyto formy často nedostupné z hlediska finanční náročnosti. Například celostránková reklama v hospodářském deníku Handelsblatt se pohybuje kolem 20 – 25 tis. euro. Podobná situace jako u deníků je u odborných časopisů zaměřených na určitý tržní segment.

Pro tyto menší firmy, které se chtějí uplatnit v zahraničí, je vhodnější informovat trh prostřednictvím internetu, hospodářských organizací a nadací. V současné reklamě a propagaci zboží je třeba upozornit na všeobecný trend a důsledky životního cyklu výrobků, jejich časté náhrady v rámci manipulace se zákazníky ve jménu vyšších zisků. Pro marketing a podporu prodeje se používají metody, které ovlivňují lidskou mysl a manipulují s ní. A to vše se děje za všeobecné podpory, jelikož to naplňuje jediný chtěný cíl – růst rozvoje a maximalizace zisku. Cílem reklamy je také zvýšení obrátu a dosažení úspory z rozsahu, seznámení spotřebitelů s výrobkem, vytváření pozitivního vztahu spotřebitele k výrobku a povzbuzení spotřebitele k nákupu.

Účinnost má propagace na veletrzích a výstavách, které jsou určeny široké veřejnosti. V SRN se ročně pořádá 140 mezinárodních veletrhů. Kromě mezinárodních veletrhů se pořádají v SRN regionální a spotřební veletrhy. České firmy se těchto veletrhů účastní, protože chtějí navázat kontakty s místními prodejci a výrobci. Nejvíce veletrhů se každoročně pořádá ve městech Düsseldorf, Frankfurt, Hannover, Kolín nad Rýnem, Mnichov a Berlín, ten sehrává v německém výstavnictví nejvýznamnější pozici. Mezi méně významná veletržní města se středně velkými veletrhy se řadí Stuttgart, Lipsko, Norimberk, Hamburk a Essen.

Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky zajišťuje oficiální účast České republiky na veletrzích v SRN. Novým prvkem prezentace České republiky na mezinárodních veletrzích a výstavách je zavedení finanční pomoci na tuzemských

veletržních akcích především pro začínající exportéry a také pro malé a střední podniky. Účast na potravinářských a zemědělských veletrzích, které se konají v Berlíně, zajišťuje Ministerstvo zemědělství České republiky. ČR se účastní i mezinárodních veletrhů se zaměřením na cestovní ruch.

Tab. č. 20: Přehled vybraných důležitých veletrhů a výstav pořádaných v SRN v roce 2011

Místo – termín	Veletrh	Obor
Berlín		
leden	GRUNE WOCHE	agrárně – potravinářský
září – sudé roky	INNOTRANS	dopravní technika
září	CMS	komunální služby
Hamburk		
září	SMM	námořní technika
Düsseldorf		
říjen	K-Messe	plasty a pryže
listopad	MEDICA	lékařská technika
Frankfurt n. Mohanem		
květen	ACHEMA	zařízení pro chem. průmysl
září – liché roky	IAA	osobní automobily
Hannover		
březen	CeBIT	počítače a další technika
duben	HANNOVER MESSE	strojírenství
květen – liché roky	LIGNA	dřevařský a lesnický prům.
listopad – sudé roky	EuroTier	zemědělství a zem. technika
listopad	AGRITECHNICA	zemědělská technika
Kolín nad Rýnem		
březen – sudé roky	Practical World	železářské zboží
říjen – liché roky	ANUGA	potravinářství
Lipsko		
duben	AMI/AUTO MOBIL	dopravní prostředky

Mnichov		
leden – liché roky	BAU	stavební materiály
březen	BAUMA	stavební stroje
Norimberk		
únor	IWA	zbraně, sportovní oblečení

Zdroj: BusinessInfo, 2012d, vlastní zpracování

Mezi hlavní instituce, které zabezpečují zahraniční obchod ČR, jsou Česká agentura na podporu exportu CzechTrade, České exportní banky a Exportní garanční a pojišťovací společnosti. Vývozci zboží se mohou obracet se svými požadavky také na Zelenou linku pro export, kterou zajišťuje Ministerstvo průmyslu a obchodu v písemné a elektronické podobě. Dále se podporou exportu zabývá Ministerstvo zahraničních věcí, Hospodářská komora ČR, Česká podnikatelská reprezentace při Evropské unii (CEBRE), Českomoravská záruční a rozvojová banka, Agentura pro podporu podnikání a investic (CzechInvest) aj. (Štouračová, 2008)

CzechTrade je národní proexportní organizací. Zabývá se poskytováním informačních, poradenských a podpůrných služeb, které se zaměřují na zlepšování výsledků zahraničního obchodu České republiky. (Czechtrade, 2010)

Česká exportní banka (ČEB) poskytuje státní podporu vývozu, a to poskytováním a financováním úvěrů, jež jsou spojeny s vývozem. (ČEB, 2012)

Exportní garanční a pojišťovací společnost (EGAP) je státní úvěrová pojišťovna, která se zaměřuje na pojišťování vývozních úvěrů proti rizikům spojených s vývozem zboží a služeb z České republiky. Pojišťovací služby poskytuje všem vývozcům českého zboží. (EGAP, 2012)

Zabezpečení zahraničního obchodu v SRN ze strany institucionální podpory je zajištěno Spolkovým ministerstvem pro hospodářství a technologii (Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie), Průmyslovým a obchodním sněmem komor a Spolkovou agenturou pro zahraniční hospodářství. Také byly zřízeny 2 webové portály pro podporu zahraničního obchodu. Portál zahraničních vztahů iXPOS je určen především pro německé exportéry, zato Německý obchodní portál (German Business Portal) je určen hlavně pro podnikatele uvažující o vstup na německý trh.

Nejznámější je Průmyslový a obchodní sněm komor, který působí v zájmu svých členů v jednání s obcemi, spolkovými vládami a veřejností. Zabývá se především poskytováním informací, právních a poradenských služeb. Jednotlivé komory nabízí speciální služby, vyplývající z určitých specifik dané země. Například v České republice od roku 1993 existuje Česko-německá obchodní průmyslová komora, která sídlí v Praze, k jejímž nejpodstatnějším službám patří vyhledávání nemovitostí nebo výběr personálu. (DIHK, 2012)

4.2 Negativní faktor

Mezi faktor, který negativně ovlivnil vývoj vzájemného obchodu mezi ČR a SRN ve sledovaném období, je bezesporu globální finanční a ekonomická krize, která se rozšířila z USA do celého světa. Příčinou finanční krize byl v roce 2007 vývoj na trhu s nemovitostmi v USA. Z důvodu silné ekonomické závislosti a provázanosti ekonomik se krize v ČR a SRN projevila s jednoročním zpožděním až v roce 2008 a 2009. Probíhající krize vážně zpomalila globální ekonomický růst a měla významné dopady na vzájemný obchod ČR a SRN. K nejvíce postiženým odvětvím patřil v obou zemích automobilový průmysl, kancelářské a telekomunikační zařízení a elektronika. Krize se také rozšířila do oblasti služeb; nejvíce postihla zejména dopravu, cestovní ruch a stavební služby. Krize zhoršila konkurenční postavení exportérů, firmy se potýkaly s nižšími příjmy z prodaného zboží, celkový zahraniční obchod se zpomalil. Malé firmy nebyly schopné čelit konkurenci na mezinárodních trzích, k nepříznivému vývoji kurzů, snížení poptávky a v důsledku výše uvedených negativních faktorů malé firmy krachovaly. Pokles zahraniční poptávky tak způsobil pokles českých a německých vývozu. (Gajdušová, 2011)

5 Možnosti dalšího rozvoje obchodu ČR a SRN

Vláda České republiky na svém zasedání dne 14. března 2012 schválila Exportní strategii České republiky pro roky 2012 – 2020. Tato strategie vychází ze současného stavu ekonomiky České republiky, tj. mimo jiné i z technické a technologické úrovně českých výrobků a služeb. Vymezuje exportní politiku do roku 2020, cíle a opatření. Cílem této proexportní strategie je, aby se Česká republika do roku 2020 stala jednou z 20 nejvíce konkurenceschopných zemí světa. Navazuje na Národní inovační strategii, která byla schválena 27. 9. 2011 a na Koncepti zahraniční politiky ze dne 8. 9. 2011.

Exportní strategie zahrnuje tři pilíře:

- zpravodajství pro export
- rozvoj exportu
- podpora obchodních příležitostí (BusinessInfo, 2011)

Podle této exportní politiky patří SRN i v budoucnu k nejdůležitějším odbytištím českého zboží a služeb. Podle mého názoru by se vzájemná spolupráce měla i nadále rozvíjet v oblasti automobilového průmyslu, elektrotechnického průmyslu a strojírenství, protože všechna uvedená odvětví jsou v obou zemích nejdůležitějšími v exportu. Česká republika má výhodnou geografickou polohu vůči SRN a tím i nižší dopravní náklady na vývoz a dovoz. Němečtí výrobci a podnikatelé znají dobře české prostředí a tradici průmyslové výroby v České republice. Slabými stránkami české ekonomiky jsou však nižší produktivita firem ve srovnání s německými a přetrvávající nepřehlednost informací o zahraničních trzích. Mezi další nepříznivé faktory patří byrokracie veřejné správy, pomalá vymahatelnost práva a úzká komoditní struktura českých exportů.

Rozvoj budoucí spolupráce vidím u příhraničních regionů. Dále se budou rozvíjet subdavatelské možnosti pro německý zpracovatelský průmysl a služby. Pro podniky v SRN bude a je výhodné získávat subdodávky z České republiky z důvodů nižších nákladů na dopravu a mzdy. (BusinessInfo, 2012a)

V tabulce je uvedená průměrná mzda v obou zemích.

Tab. č. 21: Průměrná mzda v roce 2010

	v Kč
Česká republika	23 158
Spolková republika Německo	70 500

Zdroj: ČSÚ, 2012d, Destatis, 2012d, vlastní zpracování

Tato montovaná produkce se v největší míře týká automobilového odvětví, elektrotechnického průmyslu a strojírenství. České podniky by se měly pokusit dodávat na trh v SRN hotové výrobky. Montované subdodávky by se mohly přesunout do rychle se rozvíjejících zemí, mezi které patří Čína, Indie a Rusko. Prozatím je však pro německé firmy výhodnější spolupracovat s českými společnostmi, protože české prostředí dobře znají.

Zaměřujeme-li se na perspektivní produkty, to jsou takové produkty s vysokou přidanou hodnotou, ty umožňují českému vývozcovi cenově konkurovat na domácím německém trhu.

Odvětví, u kterých lze předpokládat úspěšnost v rámci českých vývozu do Německa v příštích letech, jsou:

- automobily, automobilové díly a příslušenství
- nejrůznější obory strojírenství
- technologie zpracování biomasy, bioplynu, metylesteru, řepkového oleje, kolihu
- alternativní domácí systémy vytápění
- izolační materiály
- elektronika a elektrotechnika
- stavební materiály
- informační technologie, software
- průmyslové chemikálie
- léčiva a farmaceutika
- zařízení pro telekomunikace
- zdravotnická zařízení, zařízení pro laboratoře
- bezpečnostní zařízení

- potraviny a potravinářské zboží

V předchozí kapitole, která se týkala zahraničního obchodu mezi Českou republikou

a Spolkovou republikou Německo, bylo konstatováno, že Česká republika nejvíce obchoduje s následujícími spolkovými zeměmi: Bavorsko, Severní Porýní – Vestfálsko, Bádensko – Virtembersko. Podle portálu www.businessinfo.cz každoročně roste vývoz českého zboží do SRN, *„existují stále nevyužité exportní možnosti, a to hlavně v Berlíně, Meklenbursku – Pomořansku a Braniborsku. Obchodní výměna s těmito třemi zeměmi je stále pod úrovní před rokem 1989“*. (BusinessInfo, 2012b)

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem podle mého názoru zůstane Spolková republika Německo pro Českou republiku nejvýznamnějším obchodním partnerem i v budoucnosti.

6 Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo zhodnotit obchodní vztahy mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo. Na základě dostupných podkladů vyhodnotit česko-německý obchod se zbožím, službami a jeho komoditní strukturu. Uvést faktory, které ovlivňují vzájemný obchod ČR a SRN. Následně pak zhodnotit možnosti dalšího rozvoje obchodu ČR a SRN.

Česká republika je malou otevřenou ekonomikou, za její výhodu při zapojení do mezinárodních obchodních vztahů lze považovat především její geografickou polohu. Česká ekonomika patří v celosvětovém měřítku k nejotevřenějším.

Vzájemný obchod mezi ČR a SRN podléhá legislativě Evropské unie, zejména předpisům, které upravují jednotný trh v rámci Evropské unie. Spolková republika Německo je absolutně největším obchodním partnerem České republiky. Vývoj česko - německého obchodu za rok 2000 - 2010 dosahuje zvyšujícího aktivního salda obchodní bilance. Po vstupu ČR do Evropské unie se meziroční kladné saldo obchodní bilance výrazně zvýšilo z 37,8 mld. Kč na 68,8 mld. Kč. Tento trend dále pokračoval, od roku 2004 až 2010 se saldo obchodní bilance téměř ztrojnásobilo na 205,5 mld. Kč. Nárůst souvisí s odstraněním veškerých dovozních a vývozních cel, poplatků a jiných tarifních omezení. O rychlý vývoj česko-německé obchodní výměny se zasloužil obchod se zbožím, naopak obchod se službami nemá takový význam. Ale i obchod se službami zaznamenává pozitivní vývoj, především díky cestovnímu ruchu. Klíčovými komoditami českého vývozu do SRN jsou stroje a dopravní prostředky, jejichž podíl na celkovém vývozu v roce 2010 činil 55,4 %. Dále následují tržní výrobky tříděné podle materiálu, jejichž vývoz zaznamenává 17,5 %, a průmyslové spotřební zboží se 13 %. Situace z hlediska dovozu komodit ze SRN do ČR je obdobná. Více dovážíme chemikálie a příbuzné výrobky.

Spolkovou republiku Německo tvoří 16 spolkových zemí. Z těchto zemí jsou pro vzájemnou obchodní česko-německou výměnu nejdůležitější Bavorsko, Severní Porýní-Vestfálsko, Bádensko-Virtembersko. Jejich podíl na dovozu ze SRN je 47 % a na vývozu do SRN 63 %.

Z pohledu SRN se Česká republika také řadí mezi významné obchodní partnery SRN. V roce 2010 zaujímala v německém vývozu 12. místo, přičemž se na celkovém

německém vývozu podílela 2,8 %. V dovozu je ČR v pořadí na 11. místě, přičemž český import v roce 2010 tvořil 3,6 %.

Mezi faktory, které pozitivně ovlivňují obchod mezi ČR a SRN, patří exportní strategie, veletrhy a propagace, institucionální zabezpečení zahraničního obchodu v ČR a v SRN.

Mezi faktory, které znesnadňují obchod, patří především hospodářská a finanční krize. ČR a SRN se jí nemohly vyhnout a poměrně znatelně je zasáhla jak na straně vývozu, tak dovozu. Vlivem celosvětové finanční a hospodářské krize a vlivem úzké provázanosti české a německé ekonomiky se zahraniční obchod se SRN propadl v roce 2008 a k dalšímu poklesu došlo v následujícím roce 2009. Německá ekonomika měla kvůli světové krizi problémy, které se snažila řešit například zavedením „šrotovného“, aby povzbudila automobilový průmysl, který je tahounem německé ekonomiky. Pokud německá ekonomika prosperuje, pak se zvyšuje poptávka po zboží z ČR, rostou české vývozy a jsou předpoklady pro následné snížení míry nezaměstnanosti v ČR.

Do budoucna lze předpokládat, že Spolková republika Německo při zachování současných trendů ekonomického vývoje zůstane pro ČR nejvýznamnějším obchodním partnerem. České podniky by se měly pokusit dodávat na trh v SRN hotové výrobky s vysokou přidanou hodnotou. Další možnosti spolupráce vidím u příhraničních regionů a rozvoji cestovního ruchu. Mezi překážky vzájemné obchodní výměny z pohledu České republiky patří nižší produktivita firem ve srovnání s německými, byrokracie veřejné správy, pomalá vymahatelnost práva a úzká komoditní struktura českých exportů.

Seznam tabulek

Tab. č. 1: Přední vývozci a dovozci světového obchodu se zbožím v roce 2010.....	13
Tab. č. 2: Přední vývozci a dovozci světového obchodu s komerčními službami v roce 2010	17
Tab. č. 3: HDP v ČR v % za období 2004 - 2011.....	22
Tab. č. 4: Míra inflace v ČR v % za období 2004 - 2011	23
Tab. č. 5: Nezaměstnanost v ČR v % za období 2004 - 2011	23
Tab. č. 6: Vývoj zahraničního obchodu ČR v letech 2007 - 2010.....	24
Tab. č. 7: Zahraniční obchod ČR s vybranými státy v roce 2010.....	25
Tab. č. 8: HDP v SRN v % za období 2004 - 2011	27
Tab. č. 9: Míra inflace v SRN v % za období 2004 - 2011.....	27
Tab. č. 10: Nezaměstnanost v SRN v % za období 2004 - 2011	28
Tab. č. 11: Podíly jednotlivých sektorů v SRN na obratu zpracovatelského průmyslu za rok 2010.....	29
Tab. č. 12: Vývoj zahraničního obchodu SRN v letech 2007 - 2010.....	29
Tab. č. 13: Zahraniční obchod SRN s vybranými státy v roce 2010	30
Tab. č. 14: Sazby daně DPH v % v roce 2012.....	33
Tab. č. 15: Vývoj česko-německého obchodu mezi ČR a SRN za rok 2001 - 2010 v mld. Kč.....	35
Tab. č. 16: Podíl jednotlivých spolkových zemí na zahraničním obchodě ČR - SRN za rok 2010.....	36
Tab. č. 17: Saldo obchodní bilance ČR se SRN za rok 2010	39
Tab. č. 18: Obchodní výměna služeb v letech 2006 - 2010 v mil. Kč.....	40
Tab. č. 19: Struktura obchodní výměny služeb za rok 2010 v mil. Kč.....	40
Tab. č. 20: Přehled vybraných důležitých veletrhů a výstav pořádaných v SRN v roce 2011	44
Tab. č. 21: Průměrná mzda v roce 2010	48

Seznam použitých zkratk

ČR	Česká republika
ČSSR	Československá socialistická republika
ČSFR	Česká a Slovenská Federativní republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
EHS	Evropské hospodářské společenství
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
MO	Mezinárodní obchod
NATO	North Atlantic Treaty Organisation = Organizace Severoatlantické smlouvy
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development = Organizace pro Ekonomickou spolupráci a rozvoj
OSN	Organizace spojených národů
SRN	Spolková republika
UNCTAD	United Nation Conference on Trade and Development = Konference OSN o obchodu a rozvoji
WTO	World Trade Organization = Světová obchodní organizace
ZDPH	Zákon o dani z přidané hodnoty
ZSD	Zákon o spotřebních daních

Seznam použitých zdrojů

Seznam použité literatury

CIHELKOVÁ, Eva. a kol. *Světová ekonomika. Nové jevy a perspektivy*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2001, 257 s., ISBN 80-7179-311-6

CIHELKOVÁ, Eva a kol. *Světová ekonomika. Základní rysy a tendence vývoje*. 1. vydání, Praha: Oeconomica, 2005, 258 s., ISBN 80-245-0687-4

CIHELKOVÁ, Eva a kol. *Mezinárodní ekonomie II*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2008, 258 s., ISBN 978-80-7400-054-6

FIALOVÁ, Helena. *Malý ekonomický výkladový slovník*. 7. rozšířené vydání, Praha: A plus, 2004, 206 s., ISBN 80-902514-7-1

KUBIŠTA, Václav a kol. *Mezinárodní ekonomické vztahy*. 1. vydání, Praha: HZ Editio spol. s. r. o., 1999, 378 s., ISBN 8086009-29-7

KUNEŠOVÁ, Hana a kol. *Světová ekonomika pro distanční studium*. 1. vydání, Plzeň: Západočeská univerzita, 2005, 238 s., ISBN 80-7043-372-8

MANKIW, Gregory. *Zásady ekonomie*. 1. vydání, Praha: GRADA Publishing, 2000, 224 s., ISBN 80-7169-891-1

PLCHOVÁ, Božena. a kol. *Zahraniční ekonomické vztahy české republiky*, 2. vydání, Praha: Oeconomica, 2006, 222 s., ISBN 80-245-1102-9

ŠTOURAČOVÁ, Judita. *Ekonomická diplomacie České republiky*. 1. vydání, Příbram: PBtisk, 2008, 249 s., ISBN 978-80-86946-71-9

WOKOUN, René a kol. *Ekonomika v prostoru*. 1. vydání, Praha: Linde, a. s., 2008, 188 s., ISBN 978-80-7201-698-3

SVATOŠ, Miroslav a kol. *Zahraniční obchod*. 1. vydání, Praha: Grada Publishing, a. s., 2009, 367 s., ISBN 978-80-247-2708-0

Daň z přidané hodnoty 2012. 1. vydání, Praha: Sagit, 2012, 224 s., ISBN 978-80.7208-884-3

Seznam použitých internetových zdrojů

World trade developments [online]. World trade organization, 2011, [cit 26. 3. 2012].

Dostupné z:

http://www.wto.org/english/res_e/statis_e/its2011_e/its11_world_trade_dev_e.htm

Česká republika. [online]. Czech Republic, 2007, [cit 26. 3. 2012]. Dostupné z:

<http://www.geografie.unas.cz/cr/cruvod.php>

WIMMEROVÁ, Mercedes. *ČR zůstává na 17. pozici s 80 % průměru HDP v EU a útočí na pozici Slovinska* [online]. Hospodářská komora České republiky, 2010, [cit 26. 3. 2012]. Dostupné z: <http://www.komora.cz/zpravodajstvi-a-media/aktuality-4/makroekonomika/cr-zustava-na-17-pozici-s-80-prumeru-hdp-v-eu-a-utoci-na-pozici-slovinska.aspx>

Statistiky [online] Český statistický úřad, 2012, [cit 26. 3. 2012]. Dostupné z:

<http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistiky>

HDP. [online]. Český statistický úřad, 2012a, [cit 26. 3. 2012]. Dostupné z:

<http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/kalendar/aktual-hdp>

Míra inflace. [online]. Český statistický úřad, 2012b, [cit 26. 3. 2012]. Dostupné z:

http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/mira_inflace

Zaměstnanost. [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2012, [cit 29. 3. 2012].

Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/casove_rady

Průmysl. [online]. Český statistický úřad, 2012c, [cit 29. 3. 2012]. Dostupné z:

<http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/cpru026012.doc>

Zahraniční obchod České republiky 2010. [online]. Český statistický úřad, 2011,

[cit 4. 4. 2012]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/p/6008-11>

Engagement in internationalen Organisationen [online]. Magazin – Deutschland

[cit 4. 4. 2012]. Dostupné z:

<http://www.magazin-deutschland.de/de/artikel/artikelansicht/article/engagement-in-internationalen-organisationen.html>

Ekonomická charakteristika země [online]. Ministerstvo zahraničních věcí, 2012, [cit 4. 4. 2012]. Dostupné z:

http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/nemecko/ekonomika/ekonomicka_charakteristika_zeme.html

Arbeitskosten [online]. Destatis, 2012, [cit 10. 4. 2012]. Dostupné z:

<https://www.destatis.de/DE/ZahlenFakten/Indikatoren/Konjunkturindikatoren/Konjunkturindikatoren.html>

Aktuelle Ergebnisse der wichtigsten Preisindizes [online]. Destatis, 2012a, [cit 10. 4. 2012]. Dostupné z:

<https://www.destatis.de/DE/ZahlenFakten/GesamtwirtschaftUmwelt/Preise/Preise.html>

Arbeitslosenquote [online]. Destatis, 2012b, [cit 10. 4. 2012]. Dostupné z:

<https://www.destatis.de/DE/ZahlenFakten/Indikatoren/Konjunkturindikatoren/Konjunkturindikatoren.html>

Ekonomická charakteristika země [online]. BusinessInfo, 2012, [cit 10. 4. 2012].

Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/sti/nemecko-ekonomicka-charakteristika-zeme/4/1000636/>

Zahraniční obchod země [online]. BusinessInfo, 2012a, [cit 15. 4. 2012]. Dostupné z:

<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/nemecko-zahranicni-obchod-zeme/6/1000636/>

Obchodní a ekonomická spolupráce [online]. BusinessInfo, 2012b, [cit 15. 4. 2012].

Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/sti/nemecko-obchodni-a-ekonomicka-spoluprace-s-cr/7/1000636/>

Asociační dohoda [online]. Euroskop, 2009, [cit 15. 4. 2012]. Dostupné z:

<http://www.euroskop.cz/167/sekce/asociacni-dohoda/>

Vstup ČR do EU [online]. Euroskop, 2012, [cit 15. 4. 2012]. Dostupné z:

<http://www.euroskop.cz/803/sekce/vstup-cr-do-eu/>

Hlavní principy jednotného trhu [online]. Dolceta, 2011, [cit 16. 4. 2012]. Dostupné z:

<http://www.dolceta.eu/ceska-republika/Mod1/Jake-jsou-hlavni-principy.html>

Spotřební daň [online]. BusinessInfo, 2012c, [cit 16. 4. 2012]. Dostupné z:

<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/spotrebni-dan/spotrebni-dan-zakladni-informace/1001647/43358/#sd03>

Typy daní v Německu [online]. Export do SRN, 2010, [cit 16. 4. 2012]. Dostupné z: <http://www.expordosrn.cz/article/typy-dan%C3%AD-v-n%C4%9Bmecku>

Exports of goods and services [online]. Worldbank, 2012, [cit 16. 4. 2012]. Dostupné z: <http://data.worldbank.org/indicator/NE.EXP.GNFS.ZS>

Intrastat [online]. Czech international, 2008 [cit 16. 4. 2012]. Dostupné z: <http://www.czechint.cz/cs/intrastat.html>

Česká republika v mezinárodním srovnání 2011 [online]. Český statistický úřad, 2012d, [cit 16. 4. 2012]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/kapitola/1607-11-r_2011-9

ČERNÝ, Jaroslav. *Škoda Fabia dobyla díky šrotovnému Německo* [online]. Novinky, 2009, [cit 16. 4. 2012]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/ekonomika/164182-skoda-fabia-dobyla-diky-srotovnemu-nemecko.html>

Export služeb [online]. Export do SRN, 2011, [cit 19. 4. 2012]. Dostupné z: <http://www.expordosrn.cz/article/export-slu%C5%BEeb>

Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu [online]. BusinessInfo, 2012d, [cit 19. 4. 2012]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/sti/nemecko-zakladni-podminky-pro-uplatneni-ceskeho-zbozi-na/8/1000636/>

Organizace trhu [online]. Czechtrade, 2010, [cit 19. 4. 2012]. Dostupné z: <http://www.czechtrade.cz/o-czechtrade/organizace/>

Česká exportní banka [online]. Česká exportní banka, 2012, [cit 19. 4. 2012]. Dostupné z: www.ceb.cz

Profil společnosti [online]. Exportní garanční a pojišťovací společnost, 2012, [cit 19. 4. 2012]. Dostupné z: <http://www.egap.cz/o-nas/profil-spolecnosti/index.php>

Industrie - und handelskammertag [online]. Průmyslový a obchodní směr komor, 2012, [cit 19. 4. 2012]. Dostupné z: <http://www.dihk.de/>

GAJDUŠOVÁ, Kateřina. *Zahraniční obchod ČR a jeho podpora v období krize* [online], 2011, [cit 19. 4. 2012]. Dostupné z: <http://ces.vse.cz/wp-content/krcal-gajduskova.pdf>

Exportní strategie České republiky pro období 2012 – 2020 [online]. BusinessInfo, 2011, [cit 19. 4. 2012]. Dostupné z:

http://www.businessinfo.cz/files/dokumenty/mpo_exportni_strategie_2012_2020.pdf

Časové řady základních ukazatelů statistiky práce leden 2012 [online]. Český statistický úřad, 2012d [cit 19. 4. 2012]. Dostupné z:

<http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/p/3107-12>

Reallöhne [online]. Destatis, 2012c, [cit 19. 4. 2012]. Dostupné z:

https://www.destatis.de/DE/PresseService/Presse/Pressemitteilungen/2012/03/PD12_107_623.html

Seznam příloh

Příloha A: Geografická mapa Spolkové republiky Německo

Příloha B: Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Příloha C: Vývoz jednotlivých krajů ČR do EU 25 a vybraných států EU 25 v roce 2006
v mil. Kč

Příloha A: Geografická mapa Spolkové republiky Německo

Příloha B: Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví České republiky ve Spolkové republice Německo

Wilhemstrasse 44

101 17 Berlin

Tel. (030) 226 38 0

E-mail: berlin@embassy.mzv.cz

Generální konzulát – Drážďany

Erna-Berger-Strasse 1

01097 Dresden

Tel. 0049351/655670

E-mail: dresden@embassy.mzv.cz

Vedoucí úřadu PhDr. Jarmila KREJČÍKOVÁ, CSc.

Generální konzulát - Mnichov

Libellenstr. 1

80939 München

Telefon 004989/95837232

E-mail: munich@embassy.mzv.cz

Vedoucí úřadu Ing. Josef HLOBIL

Konzulát - Düsseldorf

Düsseldorf

Martin-Luther-Platz 28

40212 Düsseldorf

Telefon +49 (0) 211 86 325 058

E-mail: duesseldorf@embassy.mzv.cz

Vedoucí úřadu Ondřej KARAS

Honorární konzulát - Rostock

Friedrichstrasse 1

D-18057 Rostock

Telefon 0049/381/4591311

E-mail: rostock@honorary.mzv.cz

Vedoucí úřadu Dr. Helmut SCHMIDT

Honorární konzulát - Hamburg

Feldbrunnenstr. 72

20148 Hamburg

Telefon 004940/41352496

E-mail: hamburg@honorary.mzv.cz

Vedoucí úřadu Peter BOUÉ

Honorární konzulát - Frankfurt a. M

Eschersheimer Landstr. 27

60322 Frankfurt a. M.

Telefon 004969/95957-300

E-mail: frankfurt@honorary.mzv.cz

Vedoucí úřadu Dr.jur. Robin Leon FRITZ

Honorární konzulát Dortmund

Sonnenenergieforum.1

Florianstrasse 2

44139 Dortmund

Telefon 0049/231/5330610

E-mail: Dortmund@honorary.mzv.cz

Vedoucí úřadu Heinz FENNEKOLD

Honorární konzulát - Stuttgart

Kernerstrasse 50

70182 Stuttgart

Telefon 0049711/224170

E-mail: stuttgart@honorary.mzv.cz

Vedoucí úřadu Rüdiger MOCKER

Příloha C: Vývoz jednotlivých krajů ČR do EU 25 a vybraných států EU 25 v roce 2006 v mil. Kč

Kraje	Celkem	z toho podíl v %					
		EU 25	Německo	Francie	Rakousko	Polsko	Slovensko
Hlavní město Praha	127 998	86,5	27,6	4,2	4,6	5,0	19,1
Středočeský	417 256	87,0	31,3	6,9	4,3	5,8	6,8
Jihočeský	93 553	88,9	36,9	7,3	19,7	3,5	4,5
Plzeňský	174 519	91,3	55,0	3,4	2,6	1,6	3,5
Karlovarský	51 391	90,6	64,2	1,6	2,3	5,5	3,6
Ústecký	144 422	87,3	38,9	4,6	4,1	6,6	6,3
Liberecký	95 675	79,6	41,4	5,0	3,8	4,3	4,6
Královéhrad.	89 951	80,2	35,8	4,9	3,3	5,6	5,6
Pardubický	155 351	83,5	21,0	10,2	2,8	2,5	4,1
Vysočina	91 824	87,0	33,7	9,2	7,7	5,6	6,4
Jihomoravský	152 279	79,4	22,2	3,9	9,2	5,4	9,9
Olomoucký	83 235	82,2	27,4	6,1	4,7	8,8	11,1
Zlínský	103 438	82,4	33,3	4,6	3,7	6,4	11,2

Zdroj: ČSÚ, 2007, vlastní zpracování

Abstrakt

BOKROVÁ, K. Ekonomické vztahy České republiky a Spolkové republiky Německo. Bakalářská práce. Cheb: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 59 s., 2012

Klíčová slova:

mezinárodní obchod, vývoz a dovoz zboží, obchodní bilance

Cílem mé bakalářské práce bylo zhodnotit obchodní vztahy mezi ČR a SRN. Uvést faktory, které ovlivňují obchod mezi těmito zeměmi a načrtnout možnosti dalšího rozvoje obchodu mezi ČR a SRN.

Vzájemný obchod mezi ČR a SRN podléhá legislativě Evropské unie, která je upravena Smlouvou o přistoupení k Evropské unii. Spolková republika Německo je absolutně největším obchodním partnerem České republiky. Vývoj česko-německého obchodu za rok 2000-2010 dosahuje zvyšujícího aktivního salda obchodní bilance.

O rychlý vývoj česko-německé obchodní výměny se zasloužil obchod se zbožím, naopak obchod se službami nemá takový význam, ale i obchod se službami zaznamenává pozitivní vývoj, především díky cestovnímu ruchu.

Mezi faktory, které pozitivně ovlivňují obchod mezi ČR a SRN, patří exportní strategie, veletrhy a propagace, institucionální zabezpečení zahraničního obchodu v ČR a v SRN. Mezi faktor, který negativně ovlivňuje obchod patří především hospodářská a finanční krize, které se ČR a SRN nemohly vyhnout a poměrně znatelně je zasáhla jak na straně vývozu tak dovozu.

Do budoucnosti lze předpokládat, že Spolková republika Německo při zachování současných trendů ekonomického vývoje zůstane pro ČR nejvýznamnějším obchodním partnerem. České podniky by se měly pokusit dodávat na trh v SRN hotové výrobky s vysokou přidanou hodnotou. Další možnosti spolupráce vidím u příhraničních regionů a rozvoji cestovního ruchu. Mezi překážky vzájemné obchodní výměny z pohledu České republiky patří nižší produktivita firem ve srovnání s německými, byrokracie veřejné správy, pomalá vymahatelnost práva a úzká komoditní struktura českých exportů.

Abstrakt

BOKROVÁ, K. Economic relations of the Czech Republic and Federal Republic of Germany. Bachelor thesis. Cheb: Faculty of Economics, University of West Bohemia in Pilsen, 59 s., 2012

Key words:

international trade, export and import of goods, balance of trade

The aim of my bachelor's thesis is to evaluate trade relationships between the Czech Republic and FDR. I will introduce factors that influence trade between these countries, and I will present possibilities of further development of trade between Czech republic and Federate Republic of Germany.

Trade between Czech Republic and Federate Republic of Germany falls under the European Union legislation, that is adapted according to the agreement of entering Eourpian Union. Germany is absolutely the biggest trade partner of Czech Republic. Development between Czech Republic and Germany between the years of 2000 – 2010 reaches an active and increasing balance of trading audit.

The fast development of the Czech – German trading exchange can be credited to the trade of goods. On the other hand, trade with services is not of such an importance. However, even trade with services has noted a positive development, mainly thanks to tourism.

Factors that positively influence trade between Czech republic and Federate Republic of Germany, include startegies of export, trade fairs, promotions and institutinal security of foreign trading in Czech Republic and in FDR. One factor that negatively influences trade is mainly economic and financial depression, that was unavoidable for Czech Republic and FDR. This depression has influenced inport and export in both countries.

If today's trends of economic development remain the same, it is possible to expect that Germany will reamin Czech Republic's biggest trading partner. Czech bussinesses should do their best to supply the FDR market with ready-made products in addition with high value.

I can see another possibilty of collaboration in the development of tourism and regions tha lay close to the republic's borders.

From the Czech Republic's point of view, in comparison with Germany, lower production that is presented by our companies is one of the fall-backs of mutual foreign trade exchange. We can also consider, bureaucracy of public administration, slow enforcement of law, and narrow commodity of Czech exports.